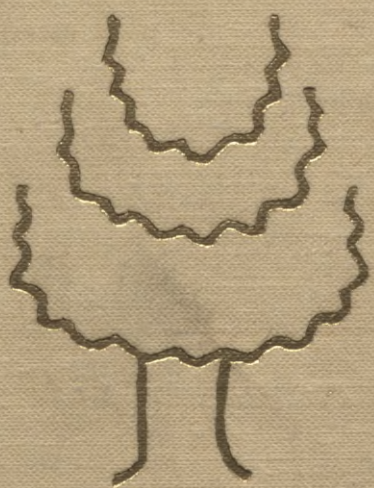

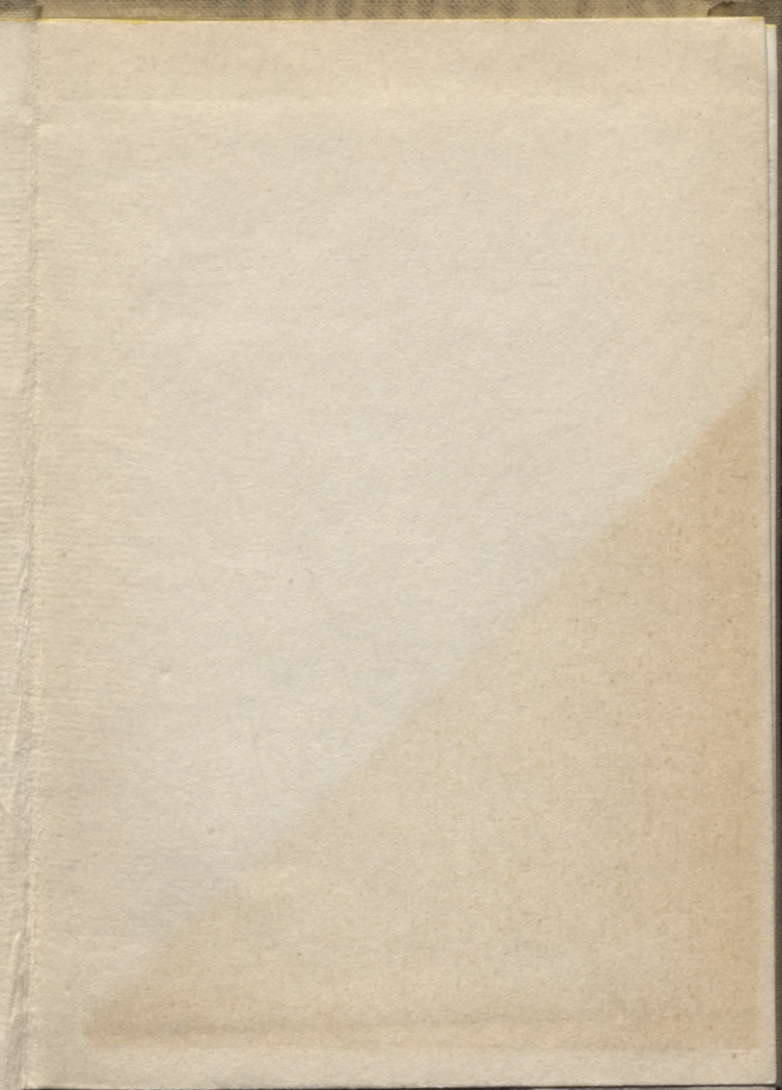
L $\frac{72-1}{35}$

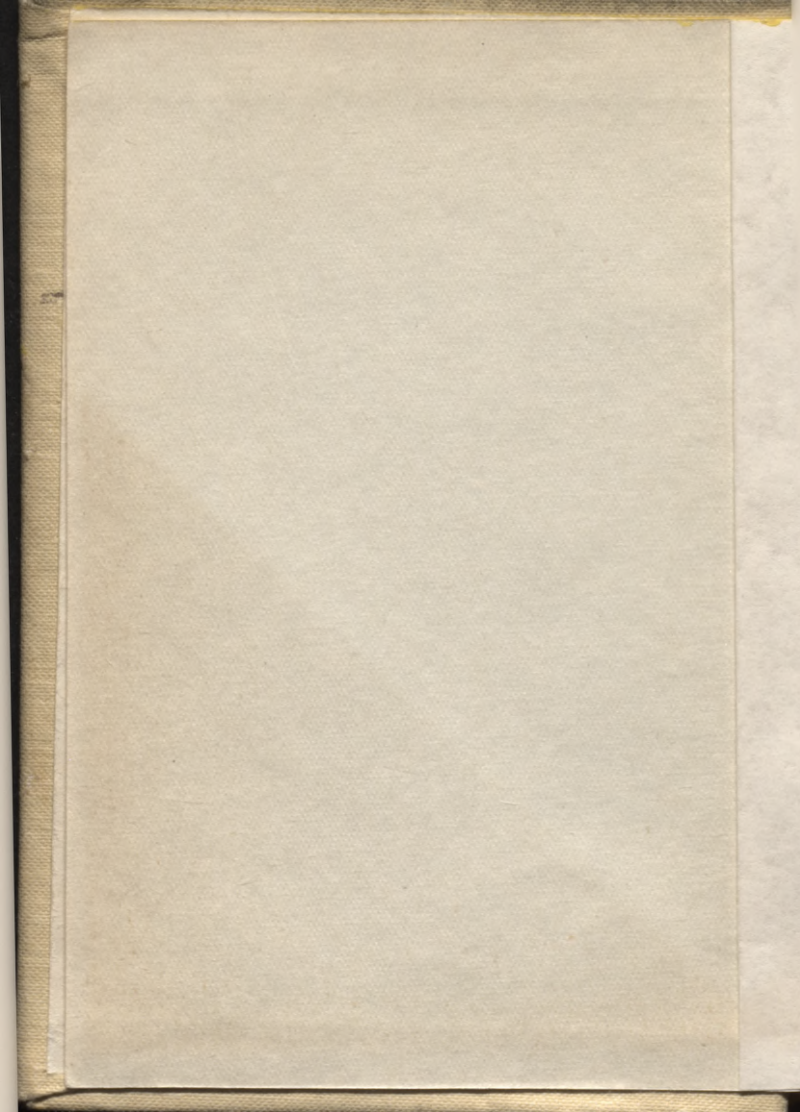
ZA STĒRSTE

SAULES
KOKS

72-42.517

ELZA STĒRSTE . SAULES KOKS

8

BLATT ERSTE , SAUERES KORB

L $\frac{72-1}{35}$

ELZA STĒRSTE

J.
810c

SAULES KOKS

IZLASE

1903—1971

IZDEVNIECĪBA «LIESMA» RĪGĀ 1972

L2
St 385

Vija Lāča Latv. PSR
Valsts bibliotēka

72

~~42.517~~

0208126683

SAULES KOKS

1982

1982-1982

Sakārtojais Vitauts Ļudēns
Mākslinieks Kurts Fridrihsons

7-4-3

72-175

IZDARĪTĀS KĀRTĪGĀS PĀRSTĀVĪBĀS

PIE DZIMTĀS UGUNS

NE ZELTA ĀBELE MAN PRIEKŠĀ,
KUR DĪVU AUGĻU PILNS IK ZARS.
ES SAVU ZEMI TURU RIEKŠĀ,
TUR VISS MANS SPĒKS UN MAIGUMS IEKŠĀ
UN SENČU DAINOJOŠAIS GARS.

LAI SVEŠOS DĀRZOS NENOMALDOS,
KUR RETU PUTNU BALSIS SKAN,
LAI NOST NO TAUTAS NĒATSKALDOS
UN SVĒTĀ NEMIERĀ LAI VALDOS —
PIE DZIMTĀS UGUNS JĀBEIDZ MAN.

1971

THE HISTORY OF THE

THE HISTORY OF THE
THE HISTORY OF THE
THE HISTORY OF THE
THE HISTORY OF THE
THE HISTORY OF THE

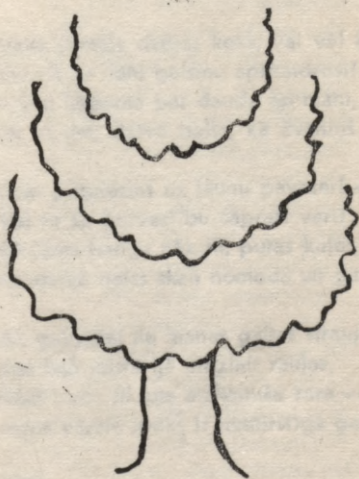
THE HISTORY OF THE
THE HISTORY OF THE
THE HISTORY OF THE
THE HISTORY OF THE
THE HISTORY OF THE

THE HISTORY OF THE

THE HISTORY OF THE

THE HISTORY OF THE

PIE DZIMTĀS UGUNIS

THE BIRCHES

DZĪVĀ BALSS

Mans sirmais dzejas koks, vai vēl ko dosi,
Vai tik ar rietu gaismu apskaidrosi?
Ir ēnu klusuma par daudz ap mani,
Tik tu vēl, dzīvā balss, kā zvaniņš skani!

Laiks pagriezies uz jaunu pavasari —
Vai tu šo burvestību saprast vari?
Kā jūras banga nāk tā, putas kuļot,
Un dzīvā balss skan nomodā un guļot.

Ai, gausiniet nu manas gaitas straujās,
Kas tajā mistērijā atdzimt raujas,
Kaut turos tik pie aizkaltuša zara —
Mans vārais spēks ir nemirstīga gara.

1971

VECĀTĒVA KOKLE

No mēra laikiem lāde snauž
Vistumšā nama kaktā,
Tur zirnekļi sev tīklus auž
Un gailis dzied kā laktā.
Kad gadās vāku vajā vērt,
Turp dodos soli ašu,
Un gars tik stiprs nāsīs cērt
Kā gadusimta dvaša.
Rau, zelta kodes danci griež
Un ripo kamoliņi,
Tur vecātēva kokli viež
Un garo vaivariņi.
Vai, bēda, ka tur patīk man,
Aiz brīnuma reibst prāti —
Nudie, tur vecā kokle skan,
Tik nedzird tēvs ar māti!
— Šo lādi jāsacērt būs gan, —
Teic tēvs un draud ar pirkstu.
— Lai cērt! Nu kokle manī skan
Un skanēs, pušu cirstal

1966

LAKSTĪGALU LAIKS

Ne nakts, ne rīts, tik negaidīts
Gar malu spīdums svīst,
Un torņos nosit trīs.
Tur pļavā naktsvijoles skan,
Tik liegi san,
Tik nedzirdami liegi.

Kāds burvis manus soļus sien?
Klau, debess logā,
Jau lakstīgala pogo...
Un trīs un lokās kā neviens
Šī mazā lakstīgala
Uz bezdibeņa malas!

Kas manu miegu zog,
Kas manu mjeru zog?
Vai debess logā
Vēl lakstīgala pogo?

1970

VĪZIJA

Es esmu apse tīrelī
Un uzaugu tur viena,
No debess žēlastības viēn,
Bez maizes un bez piena.

Kas apsei liepas daili dos,
Es nederu ne malkai,
Bet dvēselē es atsaucos
Ikkatrai vēsmas šalkai.

Kad debess vēji kokos pūš,
Es vēršos sidrabota;
Tāds ir mans nemierīgais mūžs
Un tāda mūža rota.

Mazs putniņš nodzied li-ri-lī,
Un viņam, jaukam, gana,
Bet man, kas augu tīrelī,
Ir ilga ilgošana.

1970

ZEM ZILĀM VIJOLĪTĒM

Es atnācu pie tevis sērst
Ar zilām vijolītēm,
Jo gribu mīlu ziedos vērst,
Ko nāve nenovītē.

Lai kaps jō tāls un dziļš, un vēss,
Es meklēšu lēnītēm.
Bez vārdiem patērzēsīm mēs
Pie zilām vijolītēm.

Vai dienu bēgums galā šķiet,
Miers visām zemes spītēm?
Ir debess aizvilkusies ciet
Ar zilām vijolītēm.

1970

1970

UZ KASTAŅĪOLU

Man jāraksta uz Kastaņjolu,
Kurp sauca bērnu dienu draugs,
Tad atsēdīšos vecā solā
Un gaidīšu, kad liepas plauks.

Vēl garā pasaka nav galā
Par gredzenu, kas zudis būs;
Tad liepas ziedēja šai malā,
Bet pazudām tik es un jūs.

Kur pastaigas zem kuplām liepām,
Kur bērna čalojošā balss?
To pasaku mēs garu stiepām,
Nekad lai nepienāk tai gals.

Nu sidrabortus zvanus dzirdu,
Gaist Alpu ledos rožu riets,
Bet atmiņās caur snaudu irdu
Vēl šūpojas kāds liepu zieds.

1970

* * *

Vēsu malku nodzerties
Sniedz no zaļās krūzes,
Zeme tajā spēku lies
Štaigāt mūža jūdzes.

1967

* * *

Aizsaules ceļos
Sveicinu veļus;
Ieraugu ziedu —
Dzīvībai dziedu.

1967

* * *

Lai maldītos, nevajag ielu,
Ne biezokņu, baigu un lielu, —
Var apmaldīties pats sevī,
Neviens kur nemeklēs tevi.

1967
Vai kāds vēl ir
In naximā
Kāds šaut
Vai kāds
1967

~~Vija Lāča~~ Latv. PSR
Valsts bibliotēka
72 - 42.517

DIENVIDŪ

Kad dienvīdū viss iegrimst snaudā
Un augšā zvēro Saules acs,
Līst savāds gurdums katrā audā,
Bez maņas aizkrīt plakstiens pats.

Vai patiesi vai sapnī jaukā,
To nezinu vēl šodien es,
Kāds Saules apmirdzētā traukā
Man sniedza Rendas zemenes.

1967

LĪGO!

Cik gadu tūkstošu
Mirdzēja jāņuguns
Zemē un debesīs,
Cilvēku sirdīs!

Cik gadu tūkstošu
Slāpušās dvēseles
Līgotnes dzirdīs!

Prauli met uguni,
Paparde liesmo,
Visvisa Latvija
Ceļas un dziesmo.

1971

TĀ VAICĀ BĒRNS

— Kad, vecmāmiņ, tu atkal būsi jauna? —
Tā vaicā bērns, un pļavā grieze griež,
Kāds jūnijvakars sirdī smeldzi sviež,
Un tā ir jaunība, un tā nav ļauna.

Kur citur vēl es viedus vārdus gūšu?
Jau atkal vakars saldu smeldzi vieš,
Jau simtiem gadu pļavā grieze griež;
Tu, mīļais bērns, es tevī jauna būšu.

1968

RĪTS UN VAKARS

Vakars teica — nāc man līdz!
Bet man rūp, ko darīs rīts, —
Sazaroti ceļi laukā —
Zieds vēl vakar neatplauka,
Vaga kalnā neuzartā,
Jauna doma neaizskarta —
Milzums, vakar nepabeigts,
Gaida jau, ka rīts to veiks.
Skolas zēns kā brūkleņoga
Iemet ņipru skatu logā,
Paceļ cepuri — labrīt!
Rīfam saule acīs krīt!

1962

AIZGĀJUŠAM DZEJNIEKAM

Bruno Saulītīm

Ziedu laikā nejūt nāvi,
Rotādamies aizrit vilns.
Vai pie Daugavas vēl stāvi,
Dzejas pilns un Saules pilns?

Kas šo aklo biti sūta?
Likteņdzelons skaudri ass.
Nepaglābs vairs mātes rūta,
Senču spēks no Daugavas.

Ceļas pufenis ap tevi —
Kam tik draudīgs, kam tik spējš?
Aiznes, aiznes projām fevi
Nepielūdzams veļu vējš.

1970

CĪRUĻU PUTĒNĪ

Kas tur smejas, vaid un stc

Baigā debess laukā,

Puteņu un baiļu dzīts,

Vadātājs kur braukā?

Vai tas kādam pēdas jauc,

Sen ko gaida mājās?

Svilpo gaisā, elš un kauc,

Sauc, lai trakot stājas!

Jeb vai raganu tur ved

Baltā kāzu gultā,

Dūnu kupenā to bed,

Vējputeņu kultā?

Pavasara puteņos

Netverami skaista,

It kā dvēseles dziļumos

Māņu sapnis, gaist tā.

Dejo pārslas vējiem līdz

Blāvā debess laukā,

Puteņu un ilgu dzīts,

Vadātājs kur braukā.

1945

SENĀ JELGAVA

Ļet cauri ceļinieks un neziņā sev jautā:
«Vai tā ir Jelgava, šī drupa, kara grautā,
Bez torņu smailēm, ai, bez līdztības, kā rēgs,
Ko aprijis bez sāts ir milzu ugunsgrēks?»
Kur viesul's trakojis, nu atkal viss ir rimis.
Nav mūžam nogrimis, kas savās dzīlēs grimis,
Un runā akmeņi, kas klusējuši sen,
Pa klajiem dūmeņiem vējš vaimanā un sten.
Kā sudrabs glabājas tur teika upes dzelmē
Par seno Jelgavu, kas dega moku svelmē;
Kā zaļa līdaka tā kādreiz uzpeldēs
Un tautas teiksmās, dainās atskanēs.
Ej tālāk, ceļinie, — bail vakaros šeit garos,
Tik putniem patvērums ir apgruzdušos zaros,
Un, ja kāds jasmīnzars aiz mūra paslēpies,
Tas trakiem viesuļiem ir nolauzt piemirsies.

1945

* * *

Gadi milst kā kalni augstī,
Tie mūs nešķir, mazais dēls,
Tu kā rīts man pretim austi,
Es ap tevi vakars vēls.

1945

RETI VIESI

Kāds laimīgs vējš jūs tuvojis šim krastam
Ar mūzu balvām, reti neparastām, —
Nav Cēzars nācis šurp mūs iekarot,
Kaut balti arī kara mākslu prot.
Nāk Britaniks un Sganarels tam pakaļ
Un masku traģisko ar jautro sakaļ.
Tad Spēlmanītis tvirti kokli tver:
— Šo mākslu mums ar Dainām jāatsver!

1969

SĒNA UN DAUGAVA

— Vai vēl tā vieta atmiņā,
Kur Sēna iepļūst Daugavā? —
Zieds neredzēts tur smaržas dvesa,
Un straume to uz leju nesa.

Ar Sēnu kādreiz gaitā rāma
Daudz staigāju ap Notrdamu,
Cik viss bij viņā daiļš un brīvs,
Un nesalīdzināmi dīvs!

Bet, tikko lielie ūdeņi
Sāk manī krākt kā likteņi,
Es dzirdu Daugavu — viss cits ir ēna,
Tā sevī ierauj dziļāk nekā Sēna.

1970

ZELTMUTIS

Sauc tautu kopā varens zvans:
— Vai dzirdi, Piebalga, vai dzirdi? —
Sauc Zeltmutis, ne torņa zvans,
Uz Afēnām nāc, pacel sirdi!
Ar Periklu būs šovakar
It visi, kas te auž un arī!

Un pajūgi pa ceļiem steidz:
— Uz skolu, Piebalga, uz skolu!
Ikviens lai mājas soli beidz,
Kad Kronvalds sauc un runāt sola!
Un apklust zvans, ko nāve šķēla,
Nu nerimtīgi balss sauc cēla
Pils pagalmā no akmeņtēla:
— Uz skolu, Piebalga, uz skolu!

1970

VĒDEKLIS

Amarillis

Vēdeklis tev rokā
Likteņvējus loka,
Nelaikā lai bargā
Tavu mieru sargā.

Gaiša tavos logos
Ceriņsmarža zogas,
Viegļas vēja vēdas
Aizvēdina bēdas.

Krēslas spārniem staigā,
Ēnas met tev vaigā,
Modra lai arvienu
Dvēsle saņem dienu.

Kas no skatiem sedzams,
Nav nevienam redzams —
Slēp to burvju lokā
Vēdeklis tev rokā.

1948

PĒDĒJAIS BRAUCIENS

Kur gan kumeļš mani nes
Pavasara dzietos?
Laikam, kad būs galā ceļš,
Saule stāvēs rietos.

Bērzu birze apkārt man,
Putni lizdas lūko;
Kaut kas tālu projām sauc,
Dzeguzīte kūko ...

Braucu, klusu noreibis
Kā no vīna garžas,
Jeb vai vējš man atnesis
Mātes rūtu smaržas?

Kaut kas lēni pakāj brauc,
Bēdas tās vai prieki?
Jeb no dzimtās Leišmales
Sanāk bērnieki?

Ērģeles tik dobji dūc,
Dzeguzīte zvana —
Pakalnā, kur kaps un krusts,
Būs man palikšana.

1948

MEKLĒJOT

Es saucu, un atskan no meža
Tik vālodzes brēciens man dikts.
Jel saki — vai ilgi šai mežā
Man meklējot maldīties likts?

Tu, vālodze, loki kā senāk,
Vai balss tava dzisusi jau?
Vilks aiznesa mežā man bērnu,
Vai žēlu pret māti vairs nav?

Nāc, raudāsim abas mēs dziesmā,
Jo dziesma iet tālu kā stars;
Šai baigā un noburtā mežā
Ass sirdī man duras ik zars.

Un noliec man galvu tik zemu,
Ka bēdas tur saredzēt var,
Un tālumā klīdušas pēdas,
Ko nezināms svešums nu skar.

1944

AGRAJAM CĪRULĪTIM

Vēl bāla zilgme, vēsi rīti,
Bet klāt jau mūsu jautrais viens.
Man bail par mazo cīrulīti,
Kas strazdiem līdzī atļaidies.

Viņš skrien pa debess zelta sliedi
Un priekā iedziedas, kaut auksts,
Tam liekas, balti ķiršu ziedi
Pa visu zemi snieg un plaukst.

Vēl nav neviena asna laukā,
Bet sirds jau līksmojas par tiem,
Un mūsu zeme ziedoņplaukā
Ir pilna marta puteņiem.

Tie ieputinās tavas dziesmas
Un tevi pašu, cīrulīt, —
Vai paglābs salā Saules liesmas,
Kas meklē tevi sasildīt?

1958

NOPOSTĪTAIS MEŽS

Ai, meža biezokņi un noras,
Ai, oši, ozoli un bērzs,
Zem jūsu zaļā juma kores
Kāds plašums ēnains bij un vēss!
Un pavasaros mežābeles
Tur pletās platām kupenām,
Un lakstīgalu dzidrās mēles
Kā kokles skanēja zem tām.
Kur putnu koku raibais skaļums,
Kur stīrnas biklais solis nu?
Kur, mežs, tavs noslēpums un zaļums
Ar galvu krāšņi paceltu?
Kā dziedoņi no lizdām bēga
Kad troksnis viņus dzēla svešs,
No āvju un no ložu rēga
Kā bailēs nodrebēja mežs!
Un cēlās nemierīga šalka,
Kas mežos lielas briesmas nes,
Un pēd'joreiz no Saules malka
Vēl dzēra koku galotnes.

Nu sakapāti tie un cirsti,
Un vēji slaidos stāvus tēš,
Un driādu baltbērzu pirksti
Sev šausmās zaļos matus plēš.
Bet reizēm tur vēl žēlas ūjas
Dzird kā no meža dziļumiem,
Tur iztraucētās ūbejdūjas,
Šķiet, raud pa klajiem cirtumiem.

1945

DZEJNIECI AUSTRAI DĀLEI

Bij dvēselē Tev Jāņnakts gaišais prieks,
Kad piedzimi Tu balta it kā sniegs;
Bij Tavām rokām sapņa lēnums klāt,
Kā gribētu ko snaudā ieaijāt . . .

Uz pasauli nu acis aizvērsi,
Tu baltā klusumā nu balta dusi,
Bet ilgu mūžu spēj tik dzeja dot,
Ap Tevi dzīvu gaismu mirdzinot.

1972

VASARA

Klajums un mežs, —
Galotnes jautras,
Mākoņu šautras
Vasaru dveš.

Klajums un mežs, —
Viss, kas ir šajā
Pasaulē zaļā,
Spārnus nu pleš.

Atskani manī,
Atspīdi manī,
Klajums un mežs!

VĒJA DZIESMAS

Četri vēji iet pa lauku,
Četri vēji manī mīt.
Vēja sloča mūžu slauka,
Nevar vējus saslaucīt.

*

Velns ar vēju saderēja:
Kaņepes pa gaisu sēja;
Velns ar vēju aiztecēja,
Vējam svilpi nosvēpēja,
Vēja tauri iztaurēja,
Velns to vēju ragā lieca,
Prom no pakša trieca.

*

Vālodze vēju sauc
lešūpot bērnu,
Liepziedu vēsmiņu,
Liegu un lēnu.

— Sidraba galotni
Bērzis nu lai loka,
Pati es, zelfotā,
Dziesmiņu loku:
Vī-la-vī-o-ū!

1970

HAIJĀMS NESMEJAS

Vai taisnība vai netaisnība valda,
Pār visu palo rožu smarža salda,
Un Haijāms nesmejas par to.

Ir patiesība katrā rožu lapā,
Kas plaukst un kvēl, un mēmi iebirst kapā,
Un Haijāms nesmejas par to!

1943

GAIŠAS RINDAS

Jau visur palu mulsums placis
Un līksmi sajūk dienu skaits.
Ir debesis kā bērna acis
Un maijs kā mīļās Māras smaids.

1968

ATVASARA

Kādi negaidīti brīži,
Pilni mīlestības staru, —
Čaklie veļu zirneklīši
Nes tev siltu atvasaru.

Un tie sāk ar mākslām savām,
Saauž, saista līksmā garā,
Zīžu tīmekļi pār pļavām
Mirdzot klājas rakstā garā.

Veļu laika atvasara,
Neredzami veļu gari!
Mīlestības klusie stari
Tavas skumjas vieglas dara.

1971

NĀC PASAPŅO

Vairs dvēselē nav svētuma,
Lai pārgudri to smeļ un paļā,
No allažības lētuma
Mēs tiešām netiekam vairs vaļā.

Nāc pasapņo, lai kā tur sauc
Tās gudrības, kas prātus jauč;
Ja mēness tev uz galvas kristu,
No lielām izbailēm tas dzistu.

1970

MŪZAI

Esi nu atkal ar mani,
Klusuma grūtumā skani
Tu man kā sirdspukstu balss;

Skani par mirušām dienām,
Slogu ņem kapeņu plienam,
Iesāc no jauna, kur gals.

Jūtu es tevi ik vārdā,
Sagrābj kas mani un ārda,
Straumē sev aiznesot līdz;

Likteņa rakstos tu zibi,
Dievišķā māsa, kas gribi
Mūžu šē vadīt man līdz.

1948

Ar mīlu vien, ar mīlu vien,
Kas nenokūst kā pērnais sniegš,
Ar mīlu vien pie dzīves sien
Mūs Parkas grodais pavediens.

1971

ŠĶIRŠANĀS

Šī šķiršanās ir gara,
Šī šķiršanās ir ilga
No gundegas un smilgas,
No katra acu stara.
No zemes, kur tu sfāvi,
No zemes, kas tev sirdī,
Ko mūžam sevī dzirdi,
Ko raudzīt kājas āvi.

1969

KURP NESĪSI

Tā pavasara mārīte,
Tik maziņa un maiga,
Uz rožu lapas, arī te —
Uz mana skumjā vaiga.

— Kurp nesīsi? — tā vaicāju
Šim kukainītim sārtam
Un lidoju, un pazudu
Aiz taviem augstiem vārtiem.

1959

Cauri ziedu vasarai
It kā spārnos skrienu —
Vai tā mana pēdējā?
Nezinu to dienu.

Ne kur ilgāk kavējos,
Ne kur dziļāk stiegu,
Nakti spārnus sakļauju
Un kā tauriņš miegu.

1970

ZEMES BITE

Nav brīnums, ka ap mani dūc
Jau pirmā zemes bite
Un roka pirmo tulpi plūc
Ne Holandē, bet šite.

Es esmu viena lējuma
Ar savu zemi dārgo,
Un priecājos tās sējumam
Un skumstu, ja tas vārgo.

Tā aizeju nu domīga,
Kurp aizved dzīves rite,
Bet vēl arvienu ausīs dūc
Man mīļā zemes bite.

1969

BALTAIS JĀTNIEKŠ

Traucies sapņiem cauri,
Daudzām sirdīm garām,
Baltais jātnieks aizjāj
Pakal mēness staram.

Vai viņš debess uguns,
Dievu dusmu šķilts,
Jeb vai nemierīgās
Don Kihota cilts?

Nakti, miegs kad nenāk,
Pēkšņi uznāk raudas,
Zini, baltais jātnieks
Atkal te kur šaudas.

Neļauj dvēselei mieru,
Laimi neļauj tai,
Jāstaigā pa dzīvi
Tā kā apmātai.

Traucies sapņiem cauri,
Daudzām sirdīm garām,
Baltais jātnieks aizjāj
Pakal mēness staram.

1956

GALS UN SĀKUMS

Es vainagu pinu —
Kur gals un kur sākums?
Jel sakiet, lai zinu, —
Kas gaidāms, kas nākams?

Es dzīvību turu
Kā debesu rotu
Un minu, un buru,
Un nesaprofu . . .

Ir jāiet vien cauri
Uz norieta pusi, —
Tie vārti ir šauri,
Tie soļi ir klusi.

1963

KĀDĒĻ?

Tev rudens lapas sauļā
Un skumji acis taujā:
— Tik agri jau? Kādēļ? —
Klāt rudens lapu sēja,
Kad lapas birst bez vēja
Un neprasa, kādēļ.

1959

DZEJNIEKS UN ROZE

Zem lapu tumšuma to glabājiet un ēnām,
Lai zemes daiļums sevī veras lēnām,
Tad viņu mazgājiet ar debess rasu spirtu,
Lai šķīstā veldzē viņa ilgi mirktu.

Un saules dvaša, gūlusies uz lūpām,
To ļautu dzīvības un sapņa šūpām,
Ka, atplaukusi dzejniekam uz galda,
Šī roze smaržotu kā mīlestība salda.

Un dzejnieks, viņā raugoties kā dzīlē,
Tad čukstētu: «Šī sirds, kas tevi mīlē,
Lai sakrīt pelnos šajās baltās liesmās
Un dod tev mūžību, kas manās dziesmās.»

1943

DIENA UN NAKTS

Diena pa debesu kāpēm
Nolaižas mieru gūt sev,
Nakts pieder sapņiem un sūpēm,
Nakts pieder vienīgi tev.

Troksnī trūkst dvēselei veldzes,
Diena lai trokšņus ņem sev, —
Nakts pilna dīvainas smeldzes,
Nakts pieder vienīgi tev.

1944

ELĒGIJA

Reiz beigsies viss un apklusīs ap mani,
Jeb kādreiz pati apklusīšu es?
Un svētvakaru iezvanīs man zvani
Tais nesniedzamās torņu virsotnēs.

Tik acis, acis neaizmigs tad vienas,
Kaut pāri smaga smilšu tumsa gums,
Kā debesīs tur atmirdzēs šīs dienas
Un visu lietu kaislais atspīdums.

Viss piepildījumam uz priekšu steidzas,
No bezlaicības tīsu mirkli šķirts;
Tik acīs paliek tas, kas neizbeidzas,
Ko lūgusi un mīlējusi sirds.

1949

ROZE UN ASFODĒLE

Roze — mīlestības zieds,
Asfodēle — nāves bieds,
Un, ja patiesi to zini,
Mīlai nāvi nepiemini, —
Asfodēles projām svied,
Kaut tās Akropolē zied!

Asfodēles tumsā plaukst,
Tādām nav ne karsts, ne auksts,
Bet es tīru mīlu sēju,
Mīlas dēļ tās aprūpēju —
Patīk man šo domu dobt —
Pazemē reiz puķes kopt...

Ēriks asfodēles nesa,
Kad tam dzeja mīlu dvesa, —
Ēriks pats nu rozēs dus,
Vīdams dzejas vainagus,
Prozerpīnas ēnu draudzē,
Asfodēles viņu saudzē.

Roze — mīlestības zieds,
Asfodēle — nāves bieds,
Un, ja patiesi to zini,
Mīlai nāvi nepiemini —
Asfodēles projām svied,
Kaut tās Akropolē zied.

1971

ZEMGALE

Tu, Zemgale, cik grezna, plaša,
Cik saldi vārds tavš ausīs dūc!
Kā tavu balto dūju dvaša
Gaišs mīlīgais, ko elpo krūts!

Sen tevi, daiļā, neredzēju,
Tā pati tu, cik skatiens sniedz,
Šīs smaržas man ar vakarvēju
Reiz nesa citas zemes riets.

Ja vecus kokus dārzā mīli —
Te mājas dārza vainagā,
Un nakti lapu tumšo dzīli
Maigs mēness zagšus apstaiģā.

Kur labāk vēl kā koku ēnā
Ir ilga mūža ceļniekam?
Nāk atkal sapņi lidā lēnā,
Kaut neticēji vairs nekam.

1956

ES TICU

Es ticu pat visniknākās šaubās vēl
Tai gunij dievišķai, kas manī kvēl
Un liek man pacelfies, un rokas raisa,
Lai gars mans ņem no zemes un no gaisa.

Es vārdam ticu, kas no mūžiem skan,
Kā vājai atbalsij liek skanēt man,
Lai tā kā avotu to verdot justu
Un mūža ilgas manī neapklustu.

Es daudz kam ticu vēl, man bērna smaids,
Kam pasaule ir burvība un baidis,
No zemes šūnām saldu medu sūcu
Un puķei pateicos, ko ceļā plūcu.

1943

AIZ DURVĪM

Lūk, soļi dim un tuvu šķiet,
Bet vienaldzīgais garām iet
Diendienas gaitā skaļā.

Kas domā atgriezties vēl rīt,
Tas piemirst durvis aizdarīt,
Un durvis paliek vaļā.

Kaut simtiem durvis vaļā ar,
Ar savu nekautrību skar
Un nejaušību ašu,

Tām vienām jābūt aizvērtām,
Un apslēptajā, kas aiz tām,
Tu jūti sevi pašu.

1943

AGRAIS RĪTS

Apskauj mani, agrais rīts,
Mīļais, dzestrais darba rīts!
Lai es jaunu līksmi manu,
Dziesmā ieskanos un skanu.
Kā šis rīts lai būtu auksts? —
Logā ledus puķes plaukst!

1969

PRELŪDIJAS

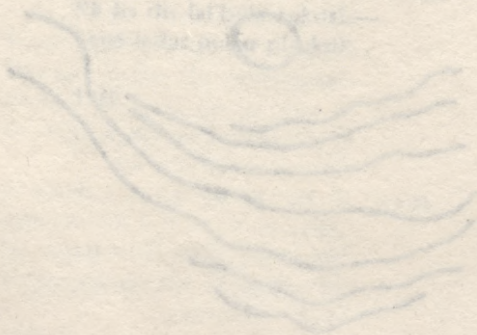

1913

THE

PRELUDES

THESE PRELUDES
WAS COMPOSED BY
FRANZ LISZT
IN THE YEAR 1838
AND IS ONE OF HIS
MOST FAMOUS WORKS

1913

DZEJNIEKS UN
MARIA MAGDALĒNA

Es sveša tev, kaut nemanot
Jau sen tev biju tuvu,
Es dvīņu māsa noliegtā,
Kas grēkā svēta kļuvu.

Pie tevis lēna nosēžos
Visdaiļās Mūzas ēnā,
Visgrēcīgākā pasaulē —
Maria Magdalēna.

Jel netici, ka jauna es,
Ka tikai nāvēt varu, —
Es zemes elpa karstākā,
Es visu dzīvu daru.

Caur manu miesu rozes dīgst
Un uguns ziediem slejas,
Bet dvēse viņu smaržas dzer
Un sāpju reibā smejas.

Kas sevi visu ziedam nes,
Tam ir pie dieviem daļa;
Ai, vairies, ja tu glēvs un salts,
Tev pelt un tiesāt vaļa.

Beļ, ja tu neprātīgs un daiļš
Reiz mani iemīlētu,
Ap tavu dzeju vīdamās,
Es kļūtu divkārt svēta.

VERAS VĀRTI

Veras vārti, veras vārti,
Vieglas ziedu rokas skārti;
Cik nu ataugas top zaļas,
Agru putnu klaigas skaļas!

Projām salna, projām salna!
— Sidrabbalsis sauc no kalna;
Saulē mirgā mežu gali,
Pāri pļavām aizplūst pali.

Veras vārti, veras vārti,
Izplaukuši ziedi sārti:
Atnesuši silti vēji —
Vai tu viņus neredzēji?

AGRĀ PAVASARĪ

Kā caur gotu logiem maldas
Saules stars pusskaļš.
Viegli toņi. Ilgas saldās.
Caurspīdīgums zaļš.

Un kā svētā daba klusē,
Seja bālgana,
Noslēpumus ietinusi
Sagšā valganā.

Bet, kad sapnis, zeltā tvīkdams,
Viņu pielūgt nāks,
Zars pēc zara, sapnī slīgdams,
Laukā ziedēt sāks.

VIENTĀTNĒ

Gāju, visu aizmirsdama,
Gaisā skan kā kokļu gama;
Ēnas steidzas, lāso zelts,
Sapnī nogrimst plašā telts.

Ziedi balti iesarkani,
Vai tie visi mani, mani?
Seja smaržu reibā tvīkst,
Zemāk ziedu zari līkst.

Esmu atkal viena, viena,
Sagrūst noslēpuma siena —
Rāmi lauki, zvaigžņu zelts,
Vajā veras plašā telts.

PIE INEŠA

1

Sidrabortā šūpulītī
Šūpo manas bērna dienas,
Šūpo manas bērna dienas
Vieglām viņu rociņām.

Tērpi zaļā zīžu rotā,
Apjoz pālu pārļu jostu,
Apjoz pālu pārļu jostu
Lāsainām saulītēm.

Lai ap tevi viņas ietu
Tā kā baltas debestiņas,
Tā kā baltas debestiņas
Vizēdamas, rotādamas.

Paver savu drūmu vaigu,
Stāsti sirnu pasaciņu,
Stāsti sirnu pasaciņu,
Kad tās tev uz rokām dus.

Tu mīļāka par citām malām,
Kas pantos apdziedāt man dots,
Kur Iness pāri septiņsalām
Dus, zaļu mežu vaiņagots.

Kur virši zied un lini līgo,
Kur vārpas liecas veltītās.
Un savu kokli nemierīgo
Nes dzejnieks naktīs zeltītās.

Tu sen jau Mūzu iemīļota,
Tām tīk tavs bālais debess jums,
Un lepna tu, jo līdzi dota
Tev kokle — viņu mantojums.

MEŽA TAKAS

Es zinu dziļi mežā takas,
Kur lapas klusi čaukst zem kājām,
Kā šaurākas, kā vientuļākas,
Nekad tās neaizved uz mājām.

Un smagā krēslā ēna baiga
Tin noslēpumā katru pantu,
Un līdzās zili sapņi staigā
Pa sūnu iezāļgano samtu.

KRĒSLĀ

Spoguļa stiklos
Roka slīd lēna:
Sarkanu matu
Atspīdums ēnā,

Viegli pa rēniem
Opāla toņiem
Pelēki putni
Pārlaižas joņiem.

Savijas spārniem,
Savijas skatiem,
Glaužas ap gariem
Sarkaniem matiem.

Spogulī mostas
Atmiņu sejas,
Vij savas skumjās,
Spokainās dejas.

Smejas — un gunis
Iedegas acīs,
Ai, šinīs divās
Neprāta acīs!

JŪRMALĀ

Uz krasta līnija tik lokana un maiga,
Kur vakaros tu dziļās domās staigā:
Šalc priedes kāpās savas mūža skumjas,
Un viegli iedzeltaina debess jumjas.

Un viļņi nāk tik gausi un tik reti,
Un liegi līgo laivu silueti,
Kā milzu putni spārniem mitri zilgiem —
Tu domās pavadi tos skatiem ilgiem.

Es tevi redzu mēmi garām ejam —
Tev seja skumjāka par citām sejām, —
Tad lēni zūdi tu ar jūras zaigu
Gar krasta līniju, tik viltīgu un maigu.

SILVIJAM

Violeta jūsu krāsa,
Neprāts tumši violets;
Jūsu dvēseles kaislās dzīles
Vieglis zvaigžņu mirdzums sedz.

Kādas tāļas sapņu ainas
Jūsu daiļās acis redz,
Kad gar manu logu vēlu
Aizslīd jūsu siluets?

Ceriņziedu zilā miglā,
Vientulībai atvēlēts,
Ejat jūs gar manu logu
Turp, kur svešas saules lec.

METAMORFOZA

A! Zaļais Domino, jau gads,
Kā neesi šīs durvis vēris,
Svied masku, zināms man tavs skats,
Kas zvaigžņu svariem dvēslī svēris.

Šie māgu raksti — viss vēl pērn,
Šie ziedi vīfušie, ko nesi;
Tu, mīļais, noskumušais bērns,
Arvien vēl atmiņā man esi.

Un viss kā senāk; atkal maigs
Slīd vakars, logi vizmo salā . . .
Bet kur tavs spēks, tavs acu zaigis,
Tu gurds un kluss, un kluss bez gala.

Un nokrīt zaļais domino —
Daudz dzīvei asaru, daudz joku —
Gluds filisters — viss comme il faut —
Man atvadoties skūpstā roku.

ATVADOTIES

Vai gan lai veltu tev šo dzeju,
Kur tavā tuvumā vēl es,
Kaut tevi, mīļu, vakarēju,
Ik mirklis jau man projām nes?

Šiem pantiem vieglas skumjas ļauju,
Lai viņi atvadoties skan,
Bet rīt jau aizmirsdama skauju,
Ko liktens vietā devis man.

Tā viss, kas bijis, lēni zudīs,
Lai zūdot spētu visu dot;
Un mūžam jauni pali plūdīs,
Iz dzelmēm pērles skalojot.

VAKARĀ PIE JŪRAS

Kā skaņas aprautas vēl dzird,
Sāk jūrā zelta tīklis irt.

(Kam mūžam šķirt,
No tevis šķirt?)

Pa šauriem viļņiem spīdums maigs,
Kā asru lāsēs bālais vaigs.

(Trīc sauciens baigs,
Pēc tevis baigs.)

Kas gudrās dzelmēs nogremdēts,
To glabā jūras klusums svēts.

(Vai pazaudēts,
Viss pazaudēts?)

Ne skaņas vairs. Bez gala skumjš
Zūd tālē krasta zīmējums.

— —
— —

RUDENĪ

Es ūdeņos veros,
Kas zilgani tumst,
Mans maziņais Eross
Pie kājām man skumst.

Iz spoguļa blāvā
Tik vilinošs, maigs
Iz pagātnes skavām
Šurp raugās tavs vaigs.

Dziest rudeņa diena,
Un zeltā viss kvēl,
Vai vēl arvienu
Tev bijušā žēl?

Jau vītušas zēlas
Un nobālis prieks,
Un žēlas, un žēlas,
Un asras viss lieks.

Es ūdeņos veros,
Kur lilijas kalst.
Mans maziņais Eros,
Tev spāmiņi salst?

ALLA ORIENTALE

Vairies, slaidā gazele,
Zelta tīklos viltīgos
Viegla ne-ieskrej,

Nenāc manos dārzos dzert:
Naktīs smaržas nāvīgas
Reibu sapņi lej.

Nestaigā, kur klīstu es,
Lai tev soļi spārnotie
Ilgās ne-iestieg.

Un tavš augums lunkanais,
Melnacainā gazele,
Skūpstiem neapsnieg.

AMARILLIS STĀSTA

Erca kungs ar Pīķa dāmu
Dzīvo manā kāršu pīlī
Un no ļaunām fejām nakti
Sargā mazo Amarilli.

Pīķa dāma brīnumskaista
Sapinā pie manis bija,
Un no melnām skropstām ilgi
Zila gaisma manī lija.

Un tā tēica, viņa mīlot
Erca kungu un vēl mani,
Un man ilgi viņas vārdi
Skanēja kā klusi zvani.

DIANA UN BRIEDIS

Pie ezera, kas dziļi niedrās
Kā Venus spoguls, zeltā kalts,
Nāk dieves — mednieces briedis
Un spoguļojās maigs un stalts.

— Cik sen es vēl Dianas pulkā
Kā noslēpums sev biju svešs;
Ai, saldaiss brīdis, mans tēls dus dzelmē,
Kur atspīd mākoņi un mežs.

— Kāds lepnis stāvs un kāda gaita,
Kā zarojas mans zelta kronis!
Par pašu pavēlnieci daiļāks
Es viņas slaikais pavadons. —

Diana dzird un pietvīkusi
Bez jauda naidam viņu ļauj,
Pa tumšo meža malu kāpjot,
Tā sidrabotas bultis šauj.

Un briedis ievaidas — vaid meži —
Un ieslīgst rietu asinīs,
Bet krēslā vēl caur tumšiem zariem
Dianas spožā kaska viz.

LAIKU KRĒSLĀ

Kur senāk vijās vieglais menuets
Un klavesīna skaņās Mocarts smējās,
Snauž zeltā kaltais jautrais amorets
Un smagos rāmjos klusē bālas sejas.

Jūs vērojat tik vienaldzīgi lēnas,
Kā raksti dziesf un slavu krēsla tin,
Jūs, laiku rietu apskaidrotās ēnas,
Kas visu piedod, liekas, visu zin.

Es vieglās skumjās aizeju no jums,
Kā iet pēc satikšanās nevainīgas,
Un krēsla skan kā mīlas noslēpums
V i o l e d' a m o u r sen apklusušās stīgas.

DE PROFUNDIS

Vēlreiz jūs redzēt zemes valdā,
Kā sapnī atpakaļ vēl saukt,
Jūs, aizgājušās mīļās ēnas,
Ar zemes tumšo vīnu jaukt.

Šos skatus, viegla rietu zelta,
Ar sāpju pilniem skatiem tvert,
No mēmām lūpām noslēpumu,
Vēl pēd'jo noslēpumu dzert!

Bet bargais sargs ceļ sirmo galvu:
— Kas kapa mieru traucēt drīkst,
Ka skati, jauni zaimojoši,
Pār kluso nāves urnu tvīkst? —

Ļauj mieru pīšļiem lielā naktī,
Riet visam nevaldāmi laiks,
Būs mūžam mēmi tavi kapi
Un mūžam aizsegts viņu vaigs.

DZELMES

Mana doma sastingusi
Pāri bezdibeņu mīklai;
Tikai retas ūdenszāles
Redzu savā ilgu tīklā.

Skati ārprātīgi urbjas
Dzijumos, kur pērles slēptas,
Pērles, aukstām gudrām acīm,
Karaliskā vizmā tērptas.

Kā bez spēka acis veras,
Buras lēni slīd uz mājām;
Glumas, retas ūdenszāles
Guj kā čūskas man pie kājām.

MŪZU TEMPLĪ

Nav bīstamas vairs vainas,
Ko dzīve, jaunā, sit,
Kad dzeja dzidrās ainās
Pār bezdibeņiem rit.

Kad Mūzu templī svētā
Pats Daijums atklāts mums,
Kur, laupīts mirklim lētam,
Dus mūžu mantojums.

Beļ jaunu varu miņā
Vēl ilgi dvēsle slims,
Līdz nonāks templī viņā
Tanheizers-piligrims.

Ikvienam kausā rūgtā
Sniegts atzīšanas vīns.
Vai tamdē], Mūza lūgtā,
Tev brīžiem sāpīgs smīns?

TRAGISKA POĒMA

Skan zaļgani vilņi pa trīsošām stīgām,
Kur laimes un neprāta dzīlē mēs slīgām.

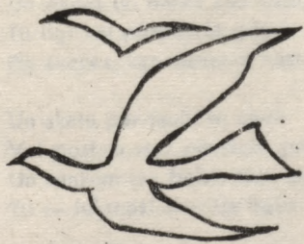
Uz tāllāliem krastiem peld zudušie laiki,
Virs dzīlēm kūp saldi un nāvīgi tvaiki.

— Šīs acis, kas krēslā, šī balss vai vēl tava?
— Es nezinu, liekas, reiz bij, nu vairs nava.

— Un dvēsele tava? — Vairs nejūtu viņas,
Var būt, ka tā salūza bez manas ziņas.

— Var būt, ka to aizvīla jūras glaimi
Kā kaiju, kā vilni, kā mūsu laimi.

EIZEBIJS UN FLORESTĀNS

1921

EISENBERG ON FORESTLANDS

THE FORESTLANDS OF THE UNITED STATES
AND THE FORESTLANDS OF THE WORLD

BY
EISENBERG

THE FORESTLANDS OF THE UNITED STATES
AND THE FORESTLANDS OF THE WORLD

THE FORESTLANDS OF THE UNITED STATES
AND THE FORESTLANDS OF THE WORLD

THE FORESTLANDS OF THE UNITED STATES
AND THE FORESTLANDS OF THE WORLD

1951

TĒVAM

Kad namā jau troksnis ir rimis
Un gaitas un balsis kad klūst,
Tu ilgi vēl pārdomās grimis
Pie sveces, kas nemanot kūst.

Un skatu pār tautu tu meti:
Vai postam reiz pienācis gals?
Un simtiem tev balsis sauc pretī:
Tu — tuksnesī saucēja balss.

Un mezglī, ko nespēsi raisīt,
Vēl ciešāki vilksies un sies;
Tev ceļu būs līdzenu taisīt,
Pa kuru reiz sapņotais ies.

Pa logu plūst pavasars iekšā
Un rīta gaiss, dzidrs un jauks,
Bet nezūd tev skatiena priekšā
Ne pretnieks, ne cīniņu lauks.

KARUSELS

Steidzat šurpu gaitām naskām,
Kas no jums šo prieku pels:
Zirgiem, lauvām, jautrām maskām
Griežas raibais karusels.

Un caur kādu vecu valsī
Klusu zvārgulīši žvadz,
Tikko jaucas balss caur balsi,
Rotājas ar skatu skats.

Ja tev raizes sirdi moka,
Priekā viņa pušu lūst —
Laid, lai liktenīgā lokā
Smaids ar asru kopā kūst.

Visu, visu sfracujā jont
Tā kā rudens lapas vels,
Mirdzoš ugunīgā kronī
Nevaldāmais karusels.

MĪLAS LOKĀ

Nu atkal stāvu mīlas lokā,
Kur piemērs kļūms ir katram sniegts:
Stāv nimfa, vērsta lauru kokā,
Un Narciss pāri dzelmei liekts.

Un prātā nāk man senie grēki
Un lepnība, un spīts, un nievs,
Lai žēlo dievišķīgie spēki,
Ka mani nesoda kāds dievs!

Un neliek lielās mīlas raizēs
Kā vālodzei reiz žēloties
Par to, kas skumdināts, kas aizies,
Bet neaizmirstams sirdi sies.

AGRUMĀ

Balts avots krūtīs vēries, šķiet,
Un meži lapo, šalc un dzied,
Kā briežu ragi plešas zari,
Un sidraboti gulbju bari
Tiem pāri spēlēdami iet.

Ai, pļavu pirmais aromāts,
Kad zelta segām viss ir klāts!
Sirds līdzī jautrām avīm ganas
Un klausās, vai kur neieskanas
No meža Pana sauciens kāds.

IZ BILŽU GRĀMATAS

Iz bilžu grāmatas man māj šīs vietas,
Kas sirdij mīļas vēl no bērna dienām:
Lūk, kāršu mājiņa ar raibām sienām,
Kas vārīgas un kā no sapņiem slietas.

Un runcis melns un samtainis snauž uz jumta,
Kur staigā mākoņi un smaržo kļava;
Ja būtu, Amaril, man dvēse tava,
Es mūžam šinī zemē nenoskumtu,

Bet tā kā strautiņš balts pa zāli vītos,
Kur vienradzis un gazeles kur ganās,
Un vieglu sapņu slēgtās acis manas
Kā puķes vērtos zeltrasainos rītos.

Loretas Dieva māte saucas tā,
 Kas pieņem mani savā paēnā,
 Zem portāla ar svēto sejām sirmām,
 Ar vijolītēm, pēdējām un pirmām.

No tāliem mežiem viņas atnesu
 Un kušķiem pārdodu par pāri sū;
 Jau ilguš gadus viņu smaržas garo
 Ap akmeņiem, kas klusā mirdzā staro.

Un viņi vienīgie to stāstu zin,
 Ko garāmgājējs man no acīm min,
 Kad cerība krīt pēkšņi zelta šķilām
 Pār ubadzi ar vijolītēm zilām.

Varbūt vēl šodien bagātniece nāks
 Lūgt Dievmāti, lai dēls top veselāks,
 Un mani ieraudzīs; var būt, ka sāpēs
 Tā citu sāpes sapratīs un slāpēs ...

Kas ārtavu par vijolītēm liks?
Var būt, ka ielu staigulei tās tiks,
Ko piespraust vakarā, kad skaista Ida,
Pie šalčoša un nodriskāta zīda . . .

Var būt, ka bērni jautrās rotaļās
Par mani savai mātei ieminas,
Un sirmgalvis, kas sen jau visam pāri,
Ko atmet man, gar svēto iedams Māri . . .

Var būt, ka kādam iežēlojas sirds
No svētajiem, kas skaidrā mīlā mirdz,
Un nonāks viņi pateicībā klusā
Par puķēm, kas tiem smaržot nepiekusa.

ORIENTĀLISTU IZSTĀDĒ

Bij pāri pilnas zāles greznas
Ar lepno Parīzes eliti;
Mēs satikāmiem negaidīti
Zem kādas austrumnieku gleznas.

Iz iedzeltenā debess juma
Kā bezgalība lēni lija;
Man jūsu dvēsele tuvu bija,
Un bezgalība viņā skuma.

Un ibisi ar spārniem slaikiem
Kā sapņi aizlaidās pār Nīlu;
Un domāju, ka jūs es mīlu,
Ka mīlu jūs uz visiem laikiem.

Kā lotosziedi Nīlā zaļā
Mēs aizmirsdamies ilgi tvīkām,
Kad melna kundze acīm sīkām
Jūs sauca pavēloši skaļi.

Ikvienam seko sava ēna —
Es domāju par to, ko mīlu, —
Bet ibisi pār plašo Nīlu
Kā sapņi zuda zelta rēnā.

PARKĀ

Skat jūsu sonetas pa parku,
Kur koki šalc kā viņvasar;
Kur domās aizmaldīties var
Pa paēnu, caur gotu arku.

Št dzeja rada sirmai šalkai,
Kas viegli loka galotnes;
Tā dvēslē dziļu mieru nes,
Kas pārkluv's bezveidīgai alkai.

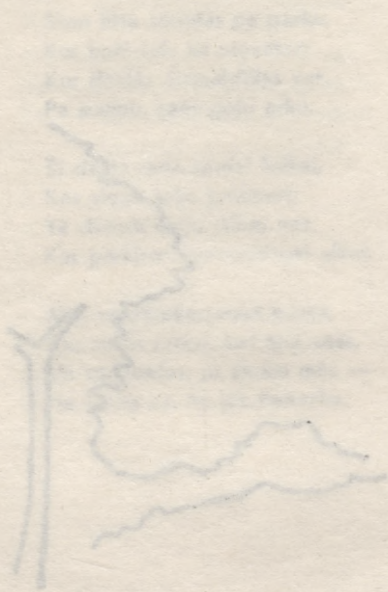
Mēs sapratušies vecā parkā,
Kur sirdis tvīkst, bet ēnā vēss,
Un smejamies, jo zinām mēs —
Ne Laura es, ne jūs Petrarka.

ZALĀ GREDZENĀ

1928

YAJA GREDZEMA

1938

PIRMĀ DIENA

Kur vakar viss vēl frakoja kā aukā,
Tur dārzu zaļu atstaro nu rūts,
Un viss ir rimis dvēselē un laukā:
Dus Amarilli mierīga pie krūts
Kā bitīte, kas ziedā medu sūc.

Es ilgi klausos viņas dzīvē dvašā,
Un mani apņem mūžīgs noslēpums,
Bet dienvids nolaidies ir dabā plašā,
Un lūpās aprimst katrs jautājums —
Laiks apstājies ir saulains pāri mums,

SĪKIE DZEJOLĪŠI

Šie sīkie dzejolīši,
Ko rakstu nu ikdien,
Kā jautri putni tīši
Ap tevi bariem skrien.

Tie dzimst no zelta graudiem,
Ko mazā roka ber,
Un aizauž zīžu audiem
Un acis cieti ver.

Lai lidoī nepagurtos
Un triekt ar tevi vien, —
Tos rožains pirkstiņš burtoš,
Pats smiedamies kāddien.

PIRMOREIZ

Ne vēl tveices, ne vēl sala
Nav tavs vārais augums skārts,
Tu starp ziediem un starp lapām
Paslēpies kā ābols sārts.

Rīta dzestrums tavā elpā,
Acīs zvaigznes nenoriēt,
Pirmoreiz ap tavu mūžu
Labās Horas apkārt iet.

Tu manām gaifām lēnām
Kā vilnīts pakaļ rīti,
Starp smilgu zaļām ēnām
Un zāļu smaržām mīti.

Dūc ūbele tik maigi,
Sīt sisens stikla spārniem,
Un mākoņi kā maldi
Iet pāri jumta kārniem.

Es favām acīm raugos
Uz medainajām pļavām
Un favos sīkos draugos
Nu slēpjos skumjām savām.

PAR TEVI NOMODĀ

Par tevi nomodā arvienu
Es minu apslēpto, kas nāk
Ar katru nodzīvotu dienu
I tuvāk jau, i jūfamāk.

Neviena maiņa nav man sveša,
Ko nes tev likteņi un laiks,
Bet jūtu, kāda vara treša
Starp mums jau glūn kā vanags naigs.

Un tu zem viņas vaļā raisies
Un nezināmā iekšā trauc,
Un velti baigā jausmā kaisies,
Tev mātes skats vēl pakaļ sauc.

ANDANTE

Dzidri zili debess panti
Neapmākti mākoņvāliem,
Un caur vakarklajiem tāliem
Dzirdu mierīgu andanti.

MEITA AR KRŪZI

Nāk meita tveicē kvēla
Ar zaļu krūzi rokā,
Un tur, kur viņa smēla,
Viss slēdzas burvju lokā.

Dod, daiļā, kādu malku
No avotainās dziras,
Lai viss ar teikas šalku
Man acu priekšā šķiras ...

Pa upi sudrabainu
Lai zelta kurbēm briedu
Un apjaušu ik ainu,
Un sveicinu ik ziedu.

PIE LIELUPES

Pa Lielupi peld neskaifāmas buras,
Šī jautrā flotile, ko laiskums dzen
Iz villām un iz būdām paslepen,
Kad tveice pamalē kā pavards kuras.
Sāk zivis cilāt sudrabotās spuras,
Un lokus met un sildās limeten, —
Virš saules alkst, jo karstums tik nesen
Virš lietū izmirkušām pļavām turas.

Tur plašās lankās lēnās govīs tīd,
Bet upmalā, kur smuidrās niedras spīd,
Pa vakariem sāk zema migla garot.
Ai, tāsā vasara! Prom dienas slīd,
Kā kaijas beztrokšņainiem spārniem skarot,
Man gribas tā kā viņām gaismā starot.

TRAUCĒTA LASIŠANA

Zem ķiršiem ziedošiem uz sola, sūnām klātā,
Es klusām apsēdos, un lasīt bij man prātā
Par Romas cēzariem, ko stāsta gudrais Tacits,
Lai atspirgst atmiņā, kas reiz jau skolā mācīts.

Par varu domāju, ko cilvēkprāts sev kalis,
Kas vārdā bronzainā nu šinīs lapās salis,
Bet pāri šūpojās man balti ķiršu zari,
Un vēju šaudīgo es jūtu maigo vari,

Kas lapas sajaukt mēdz un rotādamās šķirsta.
Un seja rādījās man, latīniski cirsta,
Un balsi izdzirdu: «Vai patiesi tu domā,
Ka varu viegli nest un valdīt var tik Romā?»

Un, pirms es atjēdzos, to vēji projām stuma
Un zarus sajauca pēc draiska paraduma,
Bet Tacits pacieta ar smīnu mazliet šķītbu
Šo zaru ziedošo un vēja nerātnību.

MEŽA TĒRCE

Zem koku pakrēšļiem tek slepus tērce
Un tumša zāle sējas,
Bet, kas tur pakavējas,
Tam bēda sirdī iesūcas kā ērce.

No sūnām sirmari līkst egļu zari,
Tie sveši saules stariem,
Kas pāri joņo bariem,
Bet tur tik klusums gulst un mājō gari.

Tie brīžiem sasaucas kā ūpji žēli
Vai ieraudas kā bērni,
Un visi trūdi pērni
Tad ceļas virpulī kā spoku tēli.

Bet, rītam atāustot, šai krēslā baigā
Spīd sudraboti oļi
Un skan kaut kur vēl soļi,
Kas nārām līdzī mēnesnīcā staigā.

VAKARĀ

Skan gausā rakstā airi
Pār līmeni, kas vairi
Tver atspīdumus malā
Un lāses aira galā.

Trīs saule zelta šķiedrām
Starp ūdeņiem un niedrām,
Un pāri debess lokam
Jūt lēnām dienu plokam.

RUDENĪ

Rudens bez skaudruma, rudens bez žēluma,
Ziedi un augļi zem zeltlapu kvēluma,
Viegli tad atvadās, līksmi tad atsakās,
Ziedons ar lapkritu sārtoti saskatās.

Gaisā kaut dzēves dzird notālēm klaigājam,
Bet mēs ar tevi kā maijā vēl staigājam;
Rudens bez skaudruma, rudens bez žēluma,
Nejūt sirds skumju, ne dziestošā vēluma.

PĒC TVEICES

Pa zāli vienmuļīgi zaļo
Tik gundegas un smilgas trīs,
Ar savu čalošanu skaļo
Būs putni norimuši drīz.

Kā vēsums tik pēc tveices kairās,
Cik tuvs nu viss, kas likās daurs.
Un kā visvairāk dvēs'le vairās,
Kā ēna skar un netrauc vairs.

SVĒTEĻI RUDENTI

Uz pļavas, kura valga vēl no rasas,
Jau svētie putni bariem kopā lasās,
Un balti mirdz tie zaļā līča jomā.

No jumtiem, stumbriem un no visas kaimes
Ir kopā sanākušas viņu saimes,
Un vadoņi par gāju gaitām domā.

Kaut saules acs spīd vienādi pār visu,
Jau viņi paredz silto dienu dzisu,
Ko negaidīti atnes vēsma kāda.

Un domām līdzī, kas ar tālēm saistās,
To balto spārnu gali gaisā laistās,
Kur raudavas un dzērves ceļu rāda.

VĒRŠU CIŅA

Kad niknām dūsmām ganos metās šauri,
Melnš vēršis pretim baltam ragus liec:
Blēj aitas nobīlī, un kūkas kviec,
Un klajā druvās atskan dobji auri.
Mežs ievaidās, un nodreb zaļie mauri,
Kad pretnieks pretnieku pie zemes triec,
Bet pats kā apreibis pa laukiem dzied
Un pamet otru asiņainu pauri,

Kas tā kā vadonis pēc pazaudētās kaujas
Nu govju barā kaunīgs iekšā raujas;
Un pinkains suns to pārgalvīgi rej;
Un klausās viņš, kā trakā priekā rēkdams
Un zemi ārdīdams, un lekšus lēkdams,
Tā veicējs galvu uzvaroši slej.

PRŌ DŌMŌ SUA

Nu atkal stāvu upes krastā,
Kur bērnu dienās gājām mēs,
Un tevi priekā neparastā
Kā nimfu skāva vilnis vēs.

Nu klusa stāvi viņā malā,
Un tumši ūdeņi mūs šķir,
Un zinu — tavas gaitas galā,
Un, kas mūs šķir, bez gala ir.

Jel atskaties, tur mūsu mājas,
Vēl kuplo tēva dēstīts dārzs,
Bet saule tur vairs neapstājas,
Un augstās eglēs klusums bārs.

Sen izklīdusi vecā dzimta,
Tik drūms vēl plešas pēdēj's zars,
Un nezinās pēc gadu simta
To vietu vairs, kas zemi ars.

Jau rietu stunda jumta kārnus
Tin purpurā, un baigs šis kvēls,
Kas zeltī putnu lēnos spārnus,
Bet dvēselei kā sveiciens žēls.

Tu klusa viņā krastā stāvi,
Un miers tik dziļš tev acīs šķiet,
Un mīla, skaujoties ar nāvi,
Šai krastā aust un viņā riet.

AIZEJOŠIE SOĻI

Soļus aizejošus dzirdu,
Tur, kur rudens lapas birst,
Un ar kluso lapu birdu
Neredzamas saites irst.

Un, kad pārņemt sāpe veca
Taisās sirdi, mēms un grīns
Viegli pieskaras pie pleca
Visam tuvais arlekīns.

Lido lapas gaitā gausā,
Nosmīn gudrais arlekīns —
Izkūsējis viss kā kausā
Viegli putojošais vīns.

TAM VĒLU DIENA AUST...

Tam vēlu dienā aust, kam maldījies ir gars,
Kā Dante izgājis caur debesīm un pekli,
Līdz kluss kā atvars nu, ko ūdeņi tver sekli,
Un saule sveicina, un paēnu dod zars.

Tīk acīs lūkoties, ko skaidrojis ir grēks, —
Šis dzidrums ilgus gadus gulējis un rūdzis,
To kārdinājis velns un ķerubs balts ir lūdzis,
Lai atkal atdots top tam bezvainības spēks.

Nu, zemē atgriezies, tas staigā tur kā dievs,
Un viņa pārākums ir pazemībā lielā,
Kaut saņem apsmiekliem, kad parādās viņš ielā,
Pār rofu krāšņāko tam zaimi top un nievs,

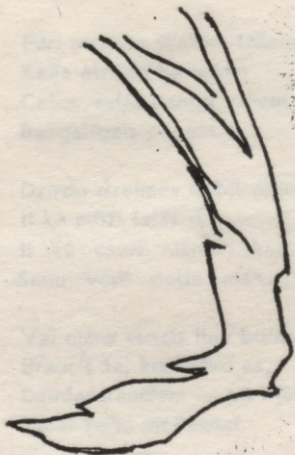
NAKTS DZEJOLIS

Šai klusumā pat cilvēks top par ēnu —
Jau pusnakti sauc augsta torņa vakts
Un visam pārmet zvaigžņu segu rēnu,
Lai tumsā nemaldās, kad lidu lēnu
Pār ūdeņiem un zemi laižas nakts.

Kāds slepens prāts liek klusēt visām lietām,
Par čukstiem vārdi top, un soļi stāj,
Kas vadīti uz nezināmām vietām,
Un pāri ārēm, debess rasas lietām,
Tik mēnesvaigs kā bālgans ķerubs māj.

Pie dzīvajiem tad sērst nāk mīļie veļi,
Šķiet tuvais tāls un tāls, kas bijis klāt,
Top bezgalīgi visi domu ceļi,
Un birzē dzird — nakts maigie mēnestreļi
Sāk savas dzidrās balsis skandināt.

MEZGLOTI PAVEDIENI

1934

MEZGLOTI PAVEDIENI

1. The first part of the book is devoted to a general introduction to the subject of the history of the Lithuanian people. It deals with the early history of the Lithuanians, their migration to the Baltic coast, and their settlement in the region of the present-day Lithuania. It also touches upon the early Christianization of the Lithuanians and the role of the Catholic Church in their history.

2. The second part of the book is devoted to the history of the Lithuanian people during the Middle Ages. It deals with the Lithuanian conquest of the Baltic coast, the formation of the Grand Duchy of Lithuania, and the Lithuanian participation in the Crusades. It also touches upon the Lithuanian participation in the Polish-Lithuanian Commonwealth and the role of the Catholic Church in their history.

3. The third part of the book is devoted to the history of the Lithuanian people during the modern period. It deals with the Lithuanian struggle for independence, the Lithuanian participation in the World Wars, and the Lithuanian struggle for freedom during the Soviet occupation. It also touches upon the Lithuanian participation in the European integration process and the role of the Catholic Church in their history.

OKEĀNA BALSS

Pāri maniem skatiem tāliem
Kaija aizlido kā māns;
Ceļas, veļas bangu vāliem
Bezgalīgais okeāns.

Dzirdu dzelmēs dobji graujam,
It kā mūži tajās skan,
It kā cauri nīknām kaujām
Senu vēsti nestu man.

Vai mans sencis linu burām
Braucis še, kur stāvu es,
Dzintargraudiem — pāri jūrām —
Rotāt ķeltu meitenes?

Staigās smiltis izdzēš pēdas,
Baigi vēji kāpās kauc, —
Okeāna milzu grēdas
Tā kā mūži pakal trauc.

MISTRĀLS

Mistrālvēji pūš, ko jaudā,
Rona drūmi sarauc vaigu,
Koki iegrimst vēju raudā,
Tumsa atnāk soli baigu.

Peļķes blāzmainas kā mārki,
Ašas straumes rit pa bruģi,
Liefussargi, sievu svārki
Uzpušas kā melni kuģi.

Viesnīcniece galvu krata,
Palūko no silta pleda:
— Jā, tik negants bij uz mata
Laiks, kad mani laulāt veda.

ATMODA

Atkal ņirb uz jumtu korēm
Bezdelīgu bars,
Pāri silavām un norām
Aujojošais stars!

Vijas mākoņi ar zeltu,
Un, kur laukam gals,
Tā kā dzidro gaisu šķeltu
Kāda gaiša balss.

Medni sauc un stirnu biklo,
levā ziedus sauc,
Un pār dabu, palu miklo,
Pirmais pērkons trauc.

Un es pieplokū pie zemes,
Kas aiz prieka dzied,
Ļaudama, lai saules lemess
Tvīkdams pāri iet.

PA RUDENS KĀPĒM

Aiz manis vasara, pie debess mākons sirms,
Un lapu lietus līst kā ziedu lietus pirms;
Cik domas gaišas rīst, un cik vēl tālu žēlums,
Ko atnes lapkritis un rudenīgais vēlums.
Bet saule loku met arvienu gurdenāk, —
Es durvis atrauju, lai rudens iekšā nāk.
Jau lauki nopļauti un slejas rudzu stati,
Rūc pirmie kūlēji, un pagalmā rīb rati.
Kā sēkla aprīlī, tā briedums druvā krīt,
Un skaras bālgaņās var zemi sataustīt,
Bet gaiss vēl lidinās tik viegli trīsošs pāri,
Dūc zelta kameses, un sausi nošalc spāri.
Un debess augstumos — pats sev un zemei svešs —
Ir vanags sastindzis un acis neatpleš,
Un valdonīgs tas rien arvien gar mežamali,
Un zeltā mērcēti ir viņa spārnu gali.

Un, kamēr ābolā saldskābā tīk man kost,
Kāds mani vedina no mājas sliekšņa nost, —
Es dziļāk nokāpju pa agrām rudens kāpēm,
Kur zari noliecas bez vēja un bez slāpēm,
Un dabā ieeju, es — zeme, mežs un gaiss,
Kā cilu mani ceļ nu spēks šis varenais,
Kas katrai dvašai liek tai lielā tverties elpā,
Kas cilā gadskārtas un griežas saules telpā.
No sevis nokratu, kas sāpīgs, smags un lieks,
Un caurspīdīgi kluss nāk dvēslē rudens prieks,
Tā dārzā ābele, reiz nometusi nastu,
Ar prieku zarus ceļ, lai jaunus augļus rastu.
Tumst niedrēs ezeri, kur eju — upes zilst,
Un, spārnus iepletis, pār zemi vanags milst;
Tais lielos ūdeņos es lokos tā kā niedre,
Bet putnam vientuļam es brīvē būšu biedre.

CYRANO

Agrumā pa šauru faku
Melnā gane kazas ved;
Auto aptur skreju traku
Un pa krēslo Beržeraku
Asas spuldžu acis met.

Āzis blēj un zemi spārda,
Akmeņšķautnes nagus dur,
Ragi biezās ērkšķus ārda —
Gane nesaka ne vārda,
Tikai bubina un bur.

Viņai ganos gads pēc gada
Aiziet, kamēr zemē miers;
Visām ganēm viņa rada —
Maizes rīciens glābj no bada,
Kulē smaržo kazu siers.

Vecai ganei laika nava
Atmiņas no pūra ņemt,
Un, kur zaļo ērkšķu grava,
Atskan gaskoniešu slava —
Jautrās kazas lapas kremt.

Sencis reiz par gaskoniešiem
Stāstījis tai jaunai vēl,
Ka zem viņu dzelžu piešiem,
Sirdības un skatiem ciešiem
Ledum bijis jāsakvēl.

Bijuši tad zemē kari,
Kā jau daždien kauties mēdz,
Bruņnieks kāds zem bruņām arī
Nesis maigu dziesmu vari —
Cyrano viņš pieminēts.

Vecai ganei laika nava,
Adīklis no rokām šjūk, —
Sādžā vecais pulkstens zvana,
Un kā sapņos viņa mana,
Pavedieni kopā jūk.

ŠĶĒPS UN ROZES

Akmenī, lūk, dziļi kalts
Baltā zirgā jātnieks balts;
Tāls caur mūžiem tam ir jājiens,
Kurpu sauc to dieva mājiens;
Nepasmaida viņa vaigs —
Dzelzs un krusts ir viņa laiks.

Blakus iet tam trubadūrs,
Un tā stāsta vecais mūrs:
Cīrul's bij viņš zilgmei rāmai,
Dziedons ķēnišķīgai dāmai;
Un kā bērns viņš vārs un maigs,
Rožu laiks ir viņa laiks.

Portālā, kur saule riet,
Melnie mūki stājas diēt,
Margerīta lēnā gaitā
Nāk un rožu kroni skaita, —
Vai tas viņas brīnums bij?
Dzelžu šķēpu rozes vij.

ARLĒZIETE

Laukumā, kur dūju spieti,
Satiek daiļu arlēzieti
Melnās lentās, mežģīnēs;

Vai uz satikšanos strauju,
Vai uz niknu vēršu kauju
Naigā kājiņa to nes?

Velti vaicāt skaisto burvi —
Iet uz firgu tā ar kurvi
Salātu un saldo ķiršu,

Kas tik labi logā garžo,
Kur aiz stīvā mulla smaržo
Podi gerāņu un miršu.

ALYSCAMP

Lai nāk še tie, kas nemirstības slāpa,
Kas ilgus mūžus sevī bed,
Lūk, ceļā kvēlo tumša zelta lāpa,
Un pašā mūžībā tas ved.

Ko smagie akmeņšķirsti ceļa malā
Zin vēstīt viesim nejaušam,
Kas nonācis šai svētlaimīgā salā,
Kur pīši vēl pie kājām tam?

Vienalga, seno romieti vai latvi
Uz priekšu mūžīga sauc balss,
Līdz noiets reiz ir ceļš pa zaļo gatvi
Un solis pēdējais ir gals.

Man patīk staigāt še, kur nejūt laika,
Kur vienaldzīgs ir debess jums,
Kur pārtraukta ir dienas steiga naiga, —
Man patīk še, kur viss ir skumjš.

Caur augstām papelēm iet dobja šalka,
Bet Svētos Laukos miers un kluss.
Un dvēsele, kas mirkli miera alka,
Ar simtgadīgām ēnām dus.

PALATĪNĀ

Sos mūros mūžīgs gribēji tu bū
Un Romā imperators, bargs un slavens,
Kā argonautu tevi zelta avens
Pa zemēm nesa iekarot un gūt.

Tur, augstumos, vēl tavu gribu jūt,
Kaut tavā pilsētā ir miers un gavēns,
Zem taviem lauriem svētceļniekam pavēns,
Kur pērnas lapas vēl pa kājām trūd.

Kas liels ir bijis, lielu ēnu met
Pār sīkiem laikmetiem un epigoņiem,
Kas, skudrām līdzīgi, tek pakaļ; bet
Vēl pārāks šķiet, kas pāri slavas joņiem
Un purpuram, un grībojošiem troņiem
Tur grāmatu, kas ved to gudram pret.

ENAS

Ik vakaru šeit nodzerties
Ved Tirtīrs avis lēnas;
Kas vēlāk vēl šo ceju ies? —
Tik ēnas vien, tik ēnas . . .

SĀPJU VĀRTOS

Man vārti atdarās, kur ieiet gribu es,
Ar zelta cekulu putns nolaižas uz pleca
Un brīnišķīgu mīlas vēsti nes,
Kas tā kā Hafisdziesma mūžiem veca.

Kas nāk no pagātnes, tas skumji skan...
Es tālo putnu glādu gausu roku;
Dreb zelta cekuls, sirdī nodreb man,
Un spārni atver jaunu sāpju loku.

SAADI ROZES

Kāds harēms dīvains šinī dzejā,
Kur dāmas mīl un skūpstus daļā,
Kur vieglai baudai nava gala
Un paguruma nejūt sejā.

Pa paklājiem tur soļi staigā,
Kas gaitās slepenās ir mīti,
Pa kājām ziedi izkaisīti
Mirst puskrēslā kā murgā baigā.

Ir Saadi rozēm karsta elpa,
Bet mūžs tām īss — tā gudrie saka, —
Jo aizmirstība savādāka
It visu nāvē šinī telpā.

Un harēmā, kur strūklū gamma
Sviež dzejas, dzirkstošas un saldas,
Jau trīspadsmīto gadu maldas
Starp citām sieva nemīlama.

Tā nedzirdami sevī smaida
Par to, kas aizgājis, un laikiem
Tā kaut ko šķirsta pirkstiem slaikiem,
Kā grāmatu, kas vil un baida.

Neviens to neredz, gadiem balot,
Bet, kopš tā aizgāja no šenes,
Vairs Saadi rozēs ziedus nenes
Un strūklas beigušas ir čalot.

SAVĀDS STĀSTS

Kad naktīs bālie pirksti leļup svērās,
Tev vārgais stāvs vairs miega neatdzērās,
Un zināju — es tevi nāvei svētu
Ar vajēju un sārftu krūfīs rētu:

Un, kamēr tu kā zieds man rokās iri
Un manam bezlaimīgam mūžam miri,
Viņš, kas mums līdzi priecājās un skuma,
Mūs vienas pameta zem vientuļa šā juma.

No laika tā pa sastingušo telpu
Aiz nāves dvašas jūtu mīlas elpu,
Kas kaisli cilājas šai drūmā dzejā,
Un rokām nolaistām, un mokām sejā

Kā vajāta es ilgi viena klīdu
Un dzirdēju pa satumsušo grīdu
Tik soļus, kas bez mērķa naktī traucās,
Un balsi, kam neviena neatsaucās.

PENĀTIEM

Kur, modrie sargi, nu jums gals ir?
Mans gars ir skumjš un skumjāks kļūst, —
Vairs circen's nedzied jūsu balsī,
Ne svece jūsu elpā kūst.

Un, kopš jūs aizbēgusi projām,
Vairs nedeg uguns pavardā,
Tik tumsu redzu aumaļojam
Virš maizes rieka neskartā.

Kopš izdzisušas siltās pēdas —
Un mūža jūdzes kopā iets! —
Nu jūsu vietā bēdas, bēdas
Šai mājā tumst kā spokains spiets.

Kā pelnus atmiņas jūs sējat
Pa tukšām istabām, kur zuz
Uz galda kannā ķīnas tēja
Un saules riets met spīdumus.

DRUPAS

Šis pavasars man sirdī sāj kā vaina,
Kā vaina, kādu mīlestība sīt,
Gan grūtos murgus tā no sevis gaina,
Bet asinis kā ievainotas rīt.

Par ielas ubadzi es nabagāka,
Kas žēlām acīm ļaudis pavada;
Ir drupās sašķīdusi mana māka
Un satrūkusi zelta pavada.

Ar sājpu zīmi, ko man liktens devis,
Es izeju, kur neieiešu vairs,
Tos ūdeņus jau sadzirdu aiz sevis
Kur dobji nodun veļu laivas airs.

Ar dzidro krēslu esmu vienukopu,
Kas miglai līdz ap mani mēmi krīt,
Un pati es kā dzīva krēsla topu,
Ko nebeidzamā nakts sev paņems rīt.

VĒLREIZ

Vēlreiz es tavu dzīvi jaukšu,
Lai liesmā sārņi lejup gulst,
Vēlreiz es tevi vārdā saukšu,
Lai tumšie spēki tevī mulst;
Es tevī ieiešu un plaukšu
Un līdzī vedīšu uz augšu.

TRĪS GREDZENI

Un pirmais gredzens, ko es miju,
Bij mīlestības zelta loks,
Un mūžam zaļais efejkoks
To apņēma ar ciešu viju.

Bet liktens zeltā nenorima —
Bij otrais gredzens smagas dzelzs,
Un likās — mūžs vairs nenovels
Tos smagos mākoņus, kur grima.

Un trešais, pēdējais, ko devi,
Ir rūgtu sāpju saliedēts,
Nu sirdī deg man drūms un svēts,
Lai mūžam neaizmirstu tevi.

KAD TAVĀ ISTABĀ...

Kad tavā istabā pie tava galda
Es viena apsēžos un klusums valda
Pār grāmatām un sakaltušiem lauriem,
Un rozēm, ai, kam trūdu dvaša salda, —
Nāk domas man un aizskrien nakšu tauriem.

Es izklaidētās lapas kopā sienu —
Jo tīk man tavā tuvumā arvienu, —
Ja saistīt var ko rudens lapām birstot,
Ja atgriezt iespēj to ar katru dienu,
Kas bēg un beidzas, nebūtībā irstot.

Ir vēls, mans draugs, man lampu izdzēst gribas,
Pār dvēslī ēna pāriet senās mīlestības, —
Kā straumi valdīt man, kas projām laužas?
Met spuldze vējā gaismas strēles šķības,
Un rūtīs kastaņzari dreb un glaužas.

DEGOŠA DZIRKSTE

Es taviem sapņiem pakal skrienu
Kā dzirkste degoša ikbrīd,
Lai paiet mūžs vai gads, vai diena,
Es gribu tevi sagaidīt.

Nu elpoju tai gaisā plašā,
Kur tu man tagad elpot liec,
Ne atmiņa, ne sāpe asā —
Nekas še mani nerasniedz.

Kā dzirkste degoša es skrienu,
Ne šodien nestāšos, ne rīt,
Ap mani mīla še arvienu —
Tur lejā, mežos, lapas krīt . . .

LIKTEŅA SPĒLES

Kas saprast spētu likteņspēles,
Kas šķir un atkal kopā sviez?
Cik smagi liegumi un vēles,
Ko kārdinot lemj likteņspēles,
Un sirdi visu panest spiez.

* * *

Ar maigiem eņģeļiem un velniem
Šai karnevālā gribu būt;
Sirds kvēlo vēl zem siltiem pelniem.
Ar eņģeļiem un gudriem velniem;
Tai jātiekas, lai nesatrūd.

KĀDREIZ...

Kādreiz es pie tevis būšu —
Meža roze ceļā plauks, —
Tad es savu bēdu mūžu
Atdošu tev, senais draugs.

Nesaki, ka nācu vēlu —
Meža rozei lapas birst, —
Dvēslē dažu dārgu tēlu
Jāapbed un jāaizmirst.

Zirgus, putotus un ašus,
Trieks pret ērkšķiem putens dairs, —
Saņem nāksi vārtos plašos
To, ko negaidīsi vairs.

Tīsi mani nosalušu
Siltā caunes kažokā, —
Ērkšķu roze lūzīs pušu,
Sadegs zelta pažagā.

Gaišos kambaros pārlieku
Pērno ziedu tvīkums jauks, —
Un tu sniegsi maizes riekus,
Daloties ar mani, draugs.

JA TĀ IR LEMTS...

Ja tā ir lemts, šā panta ejā
Mēs satiktos arvienu vēl, —
Ko dzīve šķir, tie dzīvo dzejā —
Šā panta satumsušā ejā
Man tevi vienu atstāt zēl.

GULBJU SPĒLES

Man sapnī gulbji pāri gāja.
Kā gaidīju tos katru gad'l
Un bērna sapnis neatstāja
Vairs mani domās it nekad.

Un palicis no gulbju spēlēm
Bij manī mūžīgs dziesmu prieks,
Kas dedzināja kvēlām mēlēm
Un glāstīja kā vēsma liegs.

Un viņu acīm ezerainām
Arvien man tika lūkoties
Uz zemes pārejošām ainām,
Kā lūkojās mans debess vies's.

ROMANTIĶIEM

Kopš romantisma gaismā sērā
Bij modies pērnais gadsimten's,
Nekad nav rimis, ņemat vērā,
Šis sauciens, valdonīgs un sens.

Tas paleti ir krāsās dedzis
Un simfonijā neapklus,
Zem romantiskiem kokiem sedzis —
Daudz dzejniekus un mīlniekus.

Tas negaiss svētīgs kuslam garam,
Kas bezdibeņus salīgo,
Un debesis jūt spārniem skaram —
Tas Bairons, Šūmanis, Igo.

Un, nedsams spirdzinošu veldzi,
Tas robežas un prātus jauc,
Kā Džinnu bars ar kaislu smeldzi
Pār Eiropu un Rīgu trauc.

MAIJA NAKTIS

Ai, maija naktis, pilnas mīlas brīna,
Kas smaržās guļ bez laika un bez jaudas, —
Lūk, putni nakšņainie pa zariem šaudās
Un ziedi noreibuši debess vīna.

Ai, aklās naktis, pilnas kaislu maldu,
Kas izirst nīcībā kā pelnu plēnes, —
Kaist debess klajā iemīlējies mēness
Un stiebri pielijuši sulu saldu.

Un viss tas pīšļos irs, kur pērnie trūdi,
Un mūžīgs klusums vārēs lakstīgalu,
Un stātīs stāvēs nakts ar mūža salu,
Kur pāri gājuši bij maija plūdi? . . .

Mans maigais draugs, ko satikt necerēju
Šai tekā aizmirstā zem ievu skarām,
Ar' tev es būtu pagājusi garām
Ar zaros žūžojošo vakarvēju.

Bet tu kā stars pret mani griezi seju,
Un sapratu, tev ilgi grimstot acīs,
To mīklu mūžīgo, ko sirds mums sacīs,
Kas, pīšļos sakrītot, reiz kļūs par dzeju.

DZĪVES PAVADOŅI

Šie stādi, ko no bērņības es kopu,
Sen mani apauguši kupliem zariem,
Vaid vālodze, tur strazdi svilpo bariem,
Un tiem arvien es līdzīgāka topu.

Kad sēklas pavasari laistās sauļā
Tik klusas, auglīgas un gludas,
Es asnus redzu jau virs zemes rudas
Un ziedus sūtu nežēlīgā pļaujā.

Jūs, manas dzīves dārgie pavadoņi
Un spējīgie ziedoņi, un lapu birdi,
Kas pārsteigdami ielīksmojat sirdi, —
Caur mūžu aši aizskrien jūsu joni!

Kāds zieds man atstājis ir smaržu rūgtu,
Kāds pumpurs atrisis ir manās rokās,
Kāds vientuļš koks vēl atmiņā man lokās,
Un dzīvē eju es, kā puķes plūktu.

Bet rudenos, kad tālu sadzird ganu,
Zem veciem kokiem atpūta ir veļiem,
Tad skumjas kopā nāk pa visiem ceļiem,
Un zelta lapām aizber dvēs'li manu.

MANS TĒVA NAMS

Jau zāli aizaudzis kā aizmirsts kaps,
Mans tēva nams viss gruvešos un pelnos.
Un garāmgājējs rudens ceļos melnos
Vairs siltu pavardu tur nesastaps.

Kā pelēks vilks turp gars man aizklīst bieži
Pa sapņiem, bezmiegā, jo patīk man
Pie bērnu dienām, kas kā teika skan,
Ko sidrabsoljiem mežos aiznes brieži.

Un agrie strazdi svelpj, un rozes zied,
Mans tēva nams kā līksmo karstās dienās,
Un klavikordi nerimst augstās sienās,
Un jautrās valodas tur nenoriet . . .

Es baltās ēnas vēl starp kokiem dzenu,
To bērnu, kas še staigājuši sen,
Tā ziedu laiva pazudušo dzen,
Tā atsaukt domā kaut ko ļoti senu.

Auss nesadzird, un acs vairs nepazīst —
Mans tēva nams viss gruvešos un pelnos;
Kad nejūt gājēju vairs ceļos melnos,
Tad gars man vēl uz vecām vietām klīst.

CEĻI

Ir tādi ceļi sirdī,
Ko tikai liktens zin,
Tur laikiem soļus dzirdi,
Ko sirds vairs neatmin,

Tie aizauguši zāli,
Tos aizbērusi smilts,
Tie tapuši tik tāli . . .
Un tomēr gaišums silts

Par tiem vēl it kā vēsta,
Kaut mīņa neatmin —
Ne pēda netiek dzēsta,
Ko sirdī liktens min.

GARS UN SIRDS

Gars sevī urbjas dziļš un kvēls,
Kā svīrēm smagi ceļ un gremdē;
Caur sirdi viegli iet ik tēls,
Sirds vainas sit un vainas remdē.

POĒTS DIENDUSĀ

Gulies ābe|dārzā senā,
Poēts dziļā miegā krāc; —
Vējš no viņa mušas dzenā,
Dienas tveice prātus māc.

Un viņš sapņo: debess smejas,
Augļos sakāp ābolvīns —
Šķiras Poēmas un Dzejas,
Un kāds viņu pārņem brīnsl

Vinjetēs tur nereīdas
Gozējas un skatiem skar,
Olīvijas, Brizeīdas,
Un kas atminēt tās var!

Poēts sauc un izstiep j rokas,
Bet tās zūd kā miglas māns,
Un viņš vaid — ai, kādas mokas! —
Nogulēts tam labais sāns . . .

Un kungs dievs no padebešiem,
Dzirdot, ka viņš gauži sten,
Pavēlēja eņģ'ļiem sešiem,
Lai tie murgus projām dzen.

Pilns vēl maigo radījumu,
Bij viņš izklaidīgs un bārs,
Eņģ'ļi kad pa debess jumu
Taurēja, ka atskan dārzs:

— Neskumsti, tev atklāt var šo:
Tu, poēta, mūžam viens,
Tik zem pagalvja tev smaržo
Nule pļautais dārza siens.

PĀRAGRS SPLĪNS

Kā japāniskais zīmējums
Uz bāli zila porcelāna
Ir smalkais lūpu liekums jums
Un smaids ap tām, kas acis māna.

Vai baudīsiet no ķiršiem tiem,
Ko sniedz jums geišas roka slaika?
Uz jūsu dvēs'les atmatiem
Tie noziedējuši pirms laika.

Bet tagad, ai, jūs moka splīns,
Pāragra rudens pavadonis,
Bet patīk man šis sērais smīns
Ap jums kā zelta lapu kronis.

PADOMS NELGAM

Nupat ap sirdi bij vēl drūmi,
Tu jūties viens kā polārsalā,
Bet, tikko pīpē nokūp dūmi,
Tev paradīzi atver Allah.

Stiepj pudele tev slaido kaklu,
Guj blakus nēģis, ko tu mīlē,
Un uguns, kas spēj darīt aklu,
Glūn glāzes bezdibeņa dzīlē,

Un, ja tu svēti dvēs'li gremdē
Tai vīnogāju sulā saldā,
Tā mirklī visas raizes remdē
Un iaved tevi lēnā maldā:

Vecs sicīlietis sēž un spēlē,
Sten viņa simtgadīgā dziesma,
Ar tevi runā svešā mēlē,
Un daijāva dej it kā liesma.

Tu nelga vien, kas mūžam kūpi
Kā Vezuvs nemierīgās dienās,
Pār pīpes kātu nepaklūpi,
Bet labāk steidzies savās sienās

Un paņem Ovidu no plaukta;
Par tabaklapām un par vīnu
Tas labāk garžo, jo tur jaukta
Sirdssmeldze, draugs, ar smalku smīnu.

VELTĪJUMS

Skaņais cīruls zilgmē tiecas,
Grezni gaiss ir debess vaigs,
Un pār tevi zemu liecas
Persu ceriņš, frausli maigs.

Sapņi tevi šūpo lēni
Savās dzidrās šūpolēs,
Kamēr meitenes un zēni
Jautri lēkā paslēpēs.

Maija saule kaisli svelmē
Tavus gurdos plakstiņus,
Un aiz tiem kā Gaujas dzelme
Tavas tumšās acis dus.

Un tu redzi: upes tālē
Pērļu zvejnieks tīklu met,
Un ap tevi dzīve bālē,
Un tu viņam izej pret ...

Kad pār visu, ko tu mīli,
Nobirs pērļu asara,
Tad pār baigo dvēs'les dzīli
Atkal atnāks vasara.

AMARILLIS

No vaiga glīta tu un kautra,
Ne visai cītīga — ir žēl!
Bet rotaļās kā linga jautra,
Simt uguntiņas acīs kvēl.

Ar liepām lunkana tu stiepies,
Te šur, te tur tavs svārciņš zib,
Bet bieži neklausī un tiepies,
Kad prāts tev savu panākt grib.

Tu žēlo dzīvniekus, ķer taurus
Un puķes plūc, un sēņot ej,
Bet, izdzirdusi vēršu aurus,
No birzes bikla mājās skrej.

Tad sausenes tu saver iesmā
Un aši oglēs brūnas cep.
Bet, kad tu ieej bišu dziesmā,
No medus bieži pirkstiņš ķep.

Daudz vasaru mēs kopā laidām
Še, ābeļēnu Billītēs,
Ar melisēm un malvām slaidām
Un aizbraucām, kad metās vēss.

Bet vēl kā pērnā apiņēna
Tu sapņos aptinies ap tām,
Kad tev gar logu dūja lēna
Brauc ziema sniega kamanām.

Ir dienai trokšņu daudz un prieku,
Tā mūsu soļus nesavij,
Bet miega stundā galvu lieku
Es tavā siltā pagalvī.

Un ilgām tumsā tev es stāstu
Par putniem, augiem brīnišķiem,
Un zemāk slīd ar katru glāstu
Tev plaksts ar skropstu vēdekļiem.

No tevis ēnas projām dzenu
Es savām rokām gurdenām.
Un dziedam lūgšanu mēs senu
Pie debess augstām palodām.

DZEJNIEKAM

Tev vārds ir dots kā citam šķēps,
Lai zirgs favs ietu cīņās straujās,
Un ne aiz vairoga tas slēps,
Bet tevi nesīs simtu kaujās.

Pa šauru bij tev mātes klēp's —
Viss tevī dumpojas un raujas, —
Līdz pekles dūmos gars tev kvēps
Un zvaigznes turēsi tu sauļās.

Tu visam akli garām triec,
Kas reiz bij mīļš, kur pakavējies,
Kaut tajās vietās zirgs vēl zviedz;

Un, kamēr tu pret kalnu slējies,
Sīks niecīgs palazdītes zieds
Ver acis, tev pie kājām sējies.

PĒC TVEICES

Krīt caur vecā dārza zariem
Lapās miers un vakars,
Tik aiz noejošiem stariem
Sarkst vēl ķiršu pakars.

Augu dienu tveice tvīka,
Rokas darbā gura,
Slīdēja pa druvām dīka
Kvēla zelta bura.

Kāds nu tagad dusētājiem
Vēl ar dienu sakars?
Nāk pa iztvīkušiem klajiem
Sirdī miers un vakars.

NEGAISĀ

Raugiet debess akati
Straumēm lietu sējam,
Bērzu zāļie lakati
Plivinās pa vējam;

Šausti zelta pātagām,
Debeši bēg melni,
Jaucas baigām lāstagām
Ūdens, uguns un pelni.

Mauro melnās mākoņas
Vēl aiz vecās rijas,
Pilnas dobjas šņākoņas
Guns ar guni mijas.

VAKARĀ

Stāv rietu sārti rudzu stati,
Nāk svētvakara miers pār tiem,
Un cieti veras vārti plati
Aiz nogurušiem pļāvējiem.

Ir vārpu smagās dvesmas pilni
Nu gaiss un klājumi, un sirds,
Un vakars nāk, un migla vilnī,
Un kaut kur rāmi strauti irdz.

NEDZIMUŠAM

No dziļas mūžības cik reižu gan
Es tevis ilgojos, līdz skuma prāti, —
Kad nedzimušas dvēš'les meklē māti,
Nes mīla, jūtu, tevi tuvāk man.

Un sapņos auklēju es tevi rokās
Ar maigumu, kas sevi atdot prot,
Un sapratu, ka, sapni zaudējot,
Es atkal krītu izmisā un mokās.

Vai ceļš uz mani satumsis bij pērnš,
Ka nesatikāties nekad mēs abi,
Un tikai siržu balss, ko vada gari labi,
Dzen dziļā mūžībā tev pakaļ, bērnš.

VĪZIJA

Kādam tur vainagu liek, slavenu vārdu tur min,
Aizsaules vārtos šodien dzīres un gaviles svin.

Dzirdiet, cik dumpīgs un drūms kumeļš tur ārdās un
elš,
Aikal jau vienam no jums priekšā ir mūžības ceļš.

Kumeļš, kam patvajā vien trakot un auļot bij prieks,
Nodūris galvu, nu zviedz, naktī vairs nenāk tam miegs;

Patika bija reiz tam skrienot iz segliem jūs mest,
Varat nu mierā tam ļaut jātnieku Aizsaulē vest.

ZEMEĻ

Es zemes ilgojos, tās zemes dziļās,
Kas visu sevī paglabā un bed;
Gan maldās pravietis un pētnieks viļas,
Bet neviļ ceļš, kas tuvāk zemei ved.

Caur laiku pakrēšjiem kā zelta graudu
Tu garu nes, lai cauri skrietu tas,
Pilns reibuma, ar priecu un ar raudu,
Kur viņas — klusās durvis pavērtas.

Tu vēlīgā, kas visu mīl un audzē
Un rasu paliem spirdzini un klāj,
Kas dārgiem veļiem manus soļus draudzē,
Tai naktī mani vienu neatstāj.

ARDIEVU, MŪZA ...

Kā sidrabs krēsla tek pa kārniem,
Un tālu laukos redzēt var, —
Nāc, Mūza, vēl un dūjas spārniem,
Nāc atvadoties mani skar.

Reiz dvēselei tu ņēmi brīvi
Un vedi kā pa sapiņiem,
Ar dzeju savijusi dzīvi
Kā liepu rūgtiem apiņiem.

Es pelnos degu tavās svelmēs,
Un manī gruzdēja tavs posts,
Es spoguļojos tavās dzelmēs
Kā nakti nerimušais plosts.

Ardievu, Mūza, nu bez žēlām,
Bet, ja mēs tiksimies kādreiz,
Būs jūtams man no acīm kvēlām
Un skumjās valodas tavs sejs.

ATPAKAĻ

Laiks acis aizvēris un nezin vairs,
Ko rāda pulkstens, nemitīgs un dairs,
Ar zelta pirkstu vilkdams atpakaļ,
Kur dzirnas dunošas bez žēlas maļ.

Un šinī krēslājā, kur dzīvam grūt,
Ir vecas kapsētas, kur pīšļi trūd;
Kam priekšā ceļš, to rauj tās atpakaļ,
Un veļu dzenis sausā kokā kaļ.

Kad zelta pirksts pie stundas apstāsies,
Pār kuru cita saule gaismu lies,
Mazs putniņš iedziedāsies skaļi-skaļ:
Uz mūžu atnācis tu atpakaļ!

VITA NUOVA

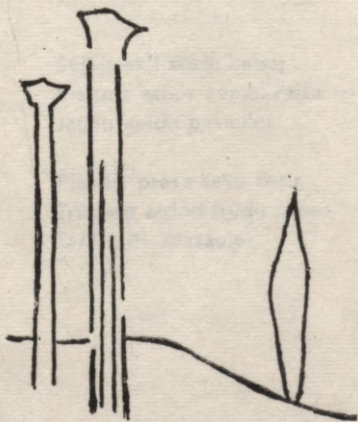
Kā zāļu stiebrs ar slepu šalku
Es salnu jūtu tuvu jau,
Kaut dvēsele vēl pilna alku
Un viņas kvēlei rieta nav;

Tā saule pati sev, kas silda,
Un sevī deg kā mūžīgs sārts,
Kaut tumsa, tumsa acis pilda,
Un viss še iznīcības skārts.

Tā projām aizeju es lēnām,
Arvienu vieglāks solis top,
Starp aizgājušo mīļām ēnām
Man jauna dzīve jāsastop.

Tur pretim nāk man māsa maigā
Pa miglas klātiem palagiem
Un bērni lido viņas vaigā
Ar zaļiem rūtu vaiņagiem.

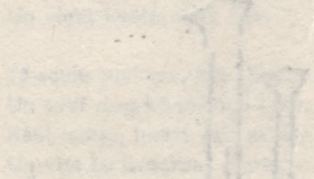
DZINTARA CEĻŠ

1941

DEINTARA CELLS

...

...

SEJĒJS UN PĻĀVĒJS

Sējējs akli sēklū kaisa,
Gaisma asnus zemei raisa —
Jaunu veidu pasaulei.

Pļāvējs prasa savu tiesu,
Trūdiem atdod trūdu miesu,
Dvēselīti Aizsaulei.

RUDZU ZIEDĒŠANA

Dzīvības vistīrais trauks
Topi, zaļais rudzu lauks!
Vārpas vilnī pāri skrej —
Pustumsā Jumis smeļ.

Dziļā noslēpumā racies,
Rudzu lauks pats sevī placies,
Simtu acīm viņ un baida,
Kļūst nemierīgs un gaida.

Kā no dzelmes grūts un gauss
Ceļas ziedu mākons sauss,
Neskaitāmi graudi top,
Kam zeme jāstāp.

Kūpēdami ziedi svētī
Tos, kas izsēj, vāc un vētī,
Katru vārpu, katru šķiedru,
Kur daudz ir kritis sviedru.

Auglības visdārgais trauks,
Noziedējis rudzu lauks
Atkal kļuvis rāms un kluss —
Pustumsā Jumis dus.

ROZES SNIEGĀ

Kaut kur gaisā samanās
Rožu smarža liega,
Aiznes vieglās kamanās
Vakars mūs pa sniegu . . .

Kas šīs rozes vēlīnās
Kaisījis pret rietu?
Roka rokā vilinās,
It kā briesmās ietu,

It kā liela svētdiena
Galā sagaidītu,
Un bez spārna vēdiena
Spārni turpu dzītu.

Pavīd mākoņvijumā
Raibacainais mēness,
Sagriež vieglā vijumā
Balto sniegu plēnes.

Beļ, kad sniegi valdīsies,
Dvēseles kas dzenā,
Pakaj mums vēl maldīsies
Rožu smarža senā.

SAULES PULKSTENIS

Aiz zelta atslēgas ir mūža slēgums,
Kur saules pulkstens nevelk ēnu vairs,
Bet dvēselē tā spīdums košs un dairs
Met ugunis, lai šimtkārt liekas kairs
Tai visu lietu netveramais bēgums.

LAIKMETA SKREJĀ

Ko liksi dzejā,
Ko liksi darbā,
Laikmetā skarbā,
Negausā skrejā?

Liesi — ja spēji,
Žēlosi sevi —
Aizvētīs tevi
Tuksneša vēj!

Beļ, ja tu spīvi
Ieķersies spraislī,
Risinoņ kaisli
Dzeju un dzīvi, —

Raugi, ap tevi
Zeme taps cīta,
Sapnī kas šķīta,
Pats sev ko devi.

Ko likšu dzejā,
Ko likšu darbā
Laikmeta skarbā
Zibošā skrejā?

Vēstnešus sūtu
Pasaules telpā,
Laikmeta elpu
Savu lai jūtu.

MĀTEI

Diezgan sēts un arts, un rakts —
Zeme negrib dot vairs dzietus,
Dzīve plok un meklē rietus;
Ceļus ietus
Aizvelk nakts.

1936

* * *

Vai tā nešķiet tev?
Ja ko dārgu jūti mirstam,
Dzirdi ilgi zemi birstam
Pāri šķirstam,
Pāri sev.

1936

DVĒSEĻU CEĻI

Tie vairs zemes vēji nava,
Kas šos zarus liec un līgo,
Neredzami spārni žvīgo
Pāri baltai nāves gravai.

Koki nopūšas, un dzirdu
Tavu balsi tur no kapa,
Kas par dūjas balsi tapa,
Maldoties pa ievu birdu.

Laika nav, un nav vairs telpas,
Tikai gaiši dvēsļu ceļi,
Kur ap zemi staigā veļi,
Noreibuši ziedu elpas.

Un, kad nakts šī projām traucas,
Kailie koki aust kā biedi,
Nomiruši ievu ziedi
Baltā kapu smiltī jaucas.

1936

BRĪNIŠĶĀ DĀMA

«Brīnišķā dāma», tā teici reiz dejā
Viņai, kas izgaisa viegla kā māns,
Brīnišķā dāma tad iegāja dzejā,
Iegāja mirdzoša, viegla kā māns.

Iebrīda viņa tai skumdenā miglā,
Zvaigznes kur slēpjas un mēneša vaigs,
Kamēr tev diendienu skrējumā žiglā
Iedūcās mūžības vēstījums baigs.

Brīnišķā dāma ar bālganu delnu
Pēdējos sapņus no acīm tev dzēš,
Smagi un sēri tās plīvuru melnu
Pēdējais rietenis planda un plēš.

ATLAIDS

Nāk rietu stunda, un ap viņu
Kāds liels un sātīgs atlaids mirdz
Un izrauj pēd'jo jaunatmiņu
Kā nātru dzelīgu no sirds.

Lai mīla, visa piedevēja
Un šķīrēja, nu stāv tev klāt,
Kad negausīga likteņvēja
Smilts sāk pār tevi putināt.

TIK DZIĻŠ BIJ MIERS

Tik dziļš bij miers, ka visa reiz bij gana,
Un dzīvei sākusies bij rietēšana,
Ko rūgtā biķerī tā dzēra.

Tik dziļš bij miegs, ka sirds bij apklususi
Un neraudzījās vairs uz rīta pusi,
Kur jauna blāzma vārtus vēra.

Tik dziļš bij miegs, ka pat no vaidu vēja
Ne elpa vairs, ne lapa nedrebēja,
Bet viegli atrisa kā dzīva.

Tik dziļš bij miers, ka, gurdam putnam rada,
Šurp dvēsele vairs ceļu neatrada,
Bet pacēlās un bija brīva.

SAKI VĒLREIZ ...

Saki vēlreiz — vai jau gals,
Visu rāvis nāves sals?
Redzu tukšu zemes klēpi —
Ko tu manai bēdai slēpi?

Nozied nakti ievājs palss,
Nosmeldz lakstīgalas balss —
Nesniedzamu tā kā dzīli,
Neredzamu mani mīli.

ATGRIEŠANĀS

Rieteklim prasu — kur bijī, kur zudi?
Auseklis atbild un sidrabots lec,
Aprīja asni no zemes kāpj rudi,
Sadrebas gaisā ik dzīvības mets.

Zeme sāk dvašot — zem pelniem un trūdiem,
Asinis strāvainas ziedu jau dzen —
Kādu nu plašumu ierauj ar plūdiem,
Ai, kādu reibumu, apslēptu sen!

Iesitas vaigā kā Aizsaules dvaša,
Dvēsele satrūkstas, bēdās kas dzeld, —
Pretim no mūžības dziļuma paša
Valdonīgs gulbis šurp dziedādams peld.

PĒDĒJĀ LAPA

Kur redz logā sniegu birstam,
Vakar vēl kāds sēdēja,
Akli rokas lapas šķirsta —
Kur būs pēdējā?

Kādēļ apkārt tumsa tapa,
Svecei nodzist jāva tā?
Aizšķīrusies pēdjā lapa
Tavā grāmatā.

VELNA KĀZAS

Zaļacainais runcis laizās,
Kaut kur tālu suņi rej,
Šonakt vēji visās aizās
Velnam trakas kāzas dej.

Sīkie velna sulainīši
Čīgā, dūdo, svelpj un kauca,
Jautrie ciemi lai nu glīši
Čīgām saņemami brauca.

Melnā Made miltus mīca,
Mistrī guns, un dūmi jūk,
Velna mātei pavārnīca
Ārdoties no rokām šjūk.

Vedekliņa, smalka, tieva,
Kļavu lapas lizē klāj,
Bet tā maize nav no dieva,
Velna auza graudus krāj.

Vedekliņas dziru dara,
Tā kā svelme rīkli rauj, —
Kam par zemi bija vara,
Tos kā status zemē pļauj.

Velna kungs pats zeltu kaisa,
Maisu maisi zeltu pilst,
Debess dālderī no gaisu
Krīt un delnā deg un dilst.

Aizlied velns ar zelta maisu,
Nezin sacīt — rīts vai riets?
Baltā putenī pa gaisu
Griežas debess bišu spiets.

RUDENĪGA NAKTS

Ilga rinda rudens lapu
Skrien gar logu, skrien uz kapu.
Aizvadot tās vēji elš —
Vēl nav galā trūdu ceļš.

Iepelēkā mākoņplaisā
Pavīd mēness vaigā baisā,
Logā vēlos sarņus dzēš.
Nakts un nemiers sirdi plēš.

1936

RĪTI UN RIETI

Slīd saule zelta rakstiem
Pār aizmigušiem plakstiem,
Tos dienai modinot;
Un acis atver vaļā,
Lai spogulī šai zaļā
Tās dziļi dzīvot prot;

Sirds dažkārt saprast stomās,
Kurp sapņi aizved domas,
Kad agrie strazdi triec —
Lūk, rīti un, lūk, rieti,
Un tu šeit ziedēt šķiet
Kā mūžīgs kalnu zieds!

Ja uzticies tu sapņiem,
Kas vieglām vēsmām apņem
Kā mirdzums aizmiglots, —
Caur nakti skreju žiglu,
Caur bezgalības miglu
Tiem ceļu rast ir dots.

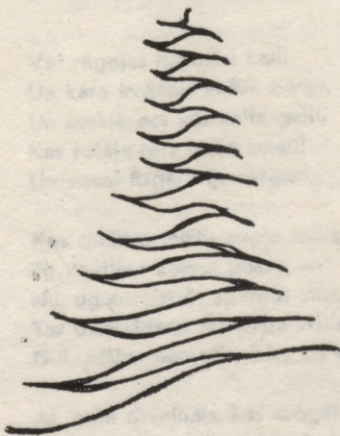
Tev niedre priekšā lokās,
Un akli stiep tu rokas,
Kur ēnu meļ tev mežs —
Lūk, rieti un, lūk, rīti,
Un tu starp abiem slīdi
Kā noslēpums sev svešs.

AKMENS

Akmens, zemē kas krita,
Kādreiz zvaigzne tev šķita
Aklā pasaules telpā, —

Sāpēs, sevī ko nesi,
Smagāks par akmeni esi,
Stingušu likteņa elpā.

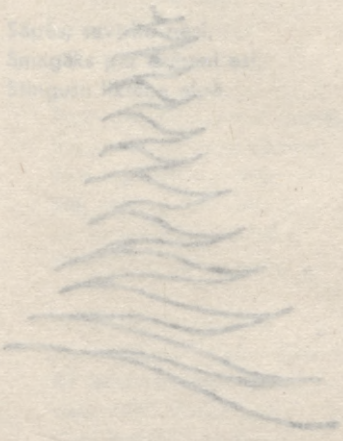
ATSTARI

1967

ATSTARI

Atstari, 1901
Kiliani, 1901
Kiliani, 1901

1901

PĒTERA BAZNĪCAS GAILIS

Vēl rēgojas tur mūri kaili
Un kara troksnis atdun bargs,
Un meklē acs vēl zelta gaili,
Kas rotāja reiz torņa smaili
Un vecai Rīgai bija sargs.

Kas simtiem mūžu augšā mitis,
To nevilina zemes pliens, —
Nu, uguns dzīrēs spārnus sitis,
Tas dziedādams no gaisa kritis,
Gul, pīšļos pamests, bārs un viens.

Ai, gaili dīvainais, kas dragāts
Bez spārniem guli un bez balss,
Dziest tavi redzokļi kā agāts,
Ir klusums tavs tik skumjš un bagāts,
Un liels ir laiks, kas bij tavs gals.

1944

NODEDZINĀTĀS JELGAVAS
VĪZIJAS

1

Ap mani viss ir miris,
Tik pelnu klusums dairs,
Viens mūžs ir pēkšņi iris,
Un otra nebūs vairs.

Virs acīm roku lieku,
Lai redzētu, kā nav, —
Kas ņēmis manu prieku,
Kas dienu dzēsis jau?

Vai līdzīga lai kļūstu
Jau ziediem birušiem?
Kā gurda svece kūstu
Virs pelniem mirušiem.

2

Jelgavas dārzi — rozes un pelni,
Smaržas un pelni dūmos un liesmās;
Kādi nu jūsu vakari melnī,
Tukši un melnī nīcības briesmās.

Bēgoši putni, bēgošas ēnas,
Sagrūst viss kopā uguņu jūrā,
Bet tur, aiz mūra, spokaini lēnas
Sačukstas rozes vēl dūmakā sūrā.

Liekas, kā murgā līdz es mirstu
Jelgavas dārzu nelaika birdam,
Dzijdziļā miegā pīšļos kad irstu,
Šķietu vēl rožu vaimanas dzirdam.

3

Ronsār, Ronsār, tavs laiks nu sitis,
Kas allaž bijī viesis dārgs,
Man grāmatplauktā ilgi mitis,
Nu tevi ķēris liktens bārgs.

Ai, karalisko gulbi sirmo,
Kas iepeldēji Daugavā,
Virš tavas galvas vētras virmo
Un dobji atskan Jelgavā.

Šo dzeju, nefrītā kas cirsta
Un lazūra kam dzidrums dots,
Nu liesmu mēles rij un šķirsta,
Un pergaments gruzd nozaimots.

Un tavas dziesmas sabēg manī
Kā izbiedētu putnu bars,
Tu kā no kapa manī skani,
Kā kaps nu satumsis man gars.

4

Reiz stāstīs, kad negaiss būs šķīries,
Šos laikus klās putekļu sega, —
Tas bij fajās uguņu dzīrēs,
Tas bija, kad Jelgava dega . . .

KUR IR CĪRUĻI?

Kur ir cīruļi, ziedoņa saucēji,
Mākoņi miglainie, debesu jaucēji?

Dzelzu sēkla krīt zemē un nedīgst,
Puķe kautrīgā uzziedēt nedrīkst.

Varoņu asins ir zemes tiesa,
Zemei pie sirds ir guldīta miesa.

Aisedza debesi, aisedza sauli
Kailos klajumos balošie kauli.

Klajumos rēgainos, cīņa kad raujas,
Varoņu dvēšles vēl mirušas kaujas.

Kur ir cīruļi, ziedoņa sēcēji,
Balto lielceļu gājēji, nācēji?

1943

NE MŪŽAM ILGI

Ne mūžam ilgi nāves sirpis pļaus,
Skaus
Atkal zemi zaļā vara.

Ne mūžam veļu dzīrēm galds būs klāts,
Kāds
Spēku ņems no saules stara

Un kaisīs to pa dzimto āri;
Pāri
Postam skanēs dzīva balss.

Ko tērauds grāvis, radīs gars no jauna,
Ļauna
Nav cilvēkā, kas nākotni sev kals.

1944

DZĪVĪBA, SVECE ZAĻĀ

Viesuļi, tikuši vaļā,
Zemi ar tumsu grib segt,
Dzīvība, svece zaļā,
Vai tev patīk vēl degt?

Vai tev patīk vēl spīdēt
Tam, kas ceļu grib iet?
Gaismiņa maza sāk vīdēt,
Jeb tikai tumsā tā šķiet?

Debesu vārti ir vaļā,
Saule jau taisās lekt;
Dzīvība, svece zaļā,
Tev pat uz trūdiem būs degt!

MANA ZEME DZĪVA VĒL

Sniegi irst, sniegi kūst,
Pirmās urdzes guldz un plūst,
Manas zemes dziļums dzīvs
Atkal mostas plašs un brīvs.

Aizgājis ir troksnis svešs,
Putniem atkal pieder mežs,
Viss, kas dvašu velk, nu spirgs,
Lielos palos zeme mirks.

Sniegi kūst, ledi irst,
Sfraumes mutuļo un virst,
Plešas debess acs un kvēl —
Mana zeme dzīva vēl

1945

MĪLESTĪBA

Ir mīlestībai jānāk, zinu,
Kam lielā gaismā visu skaut,
No pašas sirds kas naida svinu
Ar visu dzeloni spēj raut.

No aizmūžiem kad zeme tapa,
Bij mīla viņas pirmais vārds.
Tas skan no šūpuļa, no kapa,
Tik bezgalīgas līksmes skārts.

Un mīlestībai jānāk, zinu,
Lai atkal zeme sāktu zelt;
Ar smagnējo, ar naida svinu
Nemūžam augšup nepacelt.

1946

MIERS

Visiem, kas nepārnāks dzīvi,
Aizsaulē mūžīgs lai miers,
Kaujās kas kāvušies spīvi,
Svešumā zudušiem — miers!

Nāvīgiem ieročiem spožiem,
Lodēm tālskrejošām — miers;
Uzvaras karogiem košiem,
Saplēstiem karogiem — miers!

Tērauda spārniem, kas skalda
Gaisu kā zobenis, — miers!
Gaisiem, kur spīdekļi valda,
Ūdeņiem dzelmainiem — miers!

Zemei, kas dienu un nakti
Asinīs mirkusi, — miers!
Sirdij par ciešanū vakti,
Zemei un Cilvēkam — Miers!

1955, 9. V

ZEM LIEPĀM

Kā no akas, kā zem vindas
Lietus zilām strūklām gāž,
Cekulainas liepu rindas
Kopā kuplās galvas bāž.
Medainmaigi ziedu zārdi,
Satikšanās divatā,
Neizteikti mīlas vārdi
Skan vēl liepu alejā.
Un uz lietus stīgām slapām
Vakars serenādi dzied:
«Daiļā, nāc zem liepu lapām,
Arī lietū liepas zied!»

1955

ABAVA UN VENTA

Kā bez tevis dzīvošu,
Mežacainā Renda!
Tik dzidra dzeja manī plūst
No Abavas un Ventas.

Lai pāri nepaliek nekas
No vasras raitās rītes,
Kā vieglu sirdi darīts darbs
Un tauriņi, un bites.

Par citu zemju krāšņumiem
Es nedodu ne centa —
Lai ziemas miegā mani skauj
Tik Abava un Venta.

MEŽA BALETŠ

Sanāk viss, kas mežā dzīvo, —
Eglēm lindraciņi plīvo,
Vēji pūš, un vēji taurē,
Augu nakti vēji aurē.
Saskrien visi, redz un brīnas —
Dejo meža balerīnas;
Dejo tā: div, trīs, div, trīs,
Griežas, kamēr piekusīs.
Ja tu esi meža vies's,
Nāc un klusām noskaties —
Sanāk visi, redz un brīnas,
Dejo meža balerīnas!
Kas par baletu šo dīvo?
Eglēm zaļie svārki plīvo,
Vēji svelpj un smeļ, un taurē,
Sauc un ūjina, un aurē . . .

LĪST ...

Debess paslēpta aiz zariem,
Un gar priežu stāviem gariem
Līst, līst, līst.

Rītos mākoņi kāpj bariem,
Līst pa klusiem novakariem,
Līst, līst, līst.

Pļāvējs sauli liek uz svariem,
Lietavas pret saules stariem, —
Līst, līst, līst ...

LINU ZIEDI

Kam tik steidzīga un īsa
Linu ziedu vasariņa?
Pašūpojies zila, zila,
Pazudi kā vēja trīsa.

Noziedēji — plūca, klāja,
Vērpa, auda, burās vilka,
Četri vēji balināja,
Laistījies kā ledus tilka.

Satrūkuši pavedieni,
Stīprie linu pavedieni,
Tik vēl zilie linu ziedi
Debess laukā pavīd vieni.

DAUGAVA

Kas tā pie Daugavas sirdi sien,
Ka atrauties nevar nekā?
Mums Daugava nav upe vien —
Tā Latvijas mūžība.

1966

NAURĒNOS

Sagriežas kā viesuls aplī
Iness, Naurēni kā sapnī.
Labo vedēj, turpu ved!

— Kurp lai braucu, kurp lai griežu,
Nav ne ceļa, nav ne sliežu,
Bijušais pats sevi ved.

— Iznāc, saņem, māmuliņa! —
Jauna, daiļa bij mums viņa.
— Iznāc, Rūsi, vecais draugs!

— Sauc vai nesauc, nav neviena,
Nav vairs jumta, nav vairs sienu.
Dūmenī drīz vēji kauks . . .

— Vedēj, ved uz Sila Galu,
Tur vēl senā lakstīgala
Dziesmu loka skaļiska].

Ved nu, vedēj, atpakaļ!

1966

* * *

Ja es ar mīlu runātu,
Man nebūtu vārdu daudz,
Lai debess vēji vilftīgie
To projām neaiztrauc.

Vien acīm ļautu raudzīties
Tik ilgi, kamēr tumst,
Lai acis, acis mīlošās
No gaismas nesatumst.

Vai vēlams mūžs,
Kad vēji pūš
No visām debess pusēm?
Jeb vēlamāks
Ir tas, kas nāks,
Kad visi vēji
Klusē?

MĒS TRĪS

Visapkārt zaļa sega,
Nupat vēl bijām trīs,
Un visa plava dega
Gundegu ugunīs.

Mēs staigājām tik lēni,
Ap galvu vēsma zuz,
Pie rokas abi zēni
Met ūdenī zvirgzdiņus.

Tu, upe, projām riti
Un aiznes to, kas dairs!
Varbūt jūs nezināt citi,
Ka manis nava vairs? . . .

Ir smagi zaļā sega
Pār mani klājusies drīz.
Nav sen, ka te gundegas dega,
Un foreiz bijām mēs trīs.

DEBESS UN ZEME

Debess raugās pa logu,
Zemi aiz durvīm jūtu;
Debess un zeme ir manī,
Tādēļ dzīvot tik grūti.

Tādēļ grūti ir šķirties
Dzīves pastarā dzisā, —
Aizvērt acis un apklust,
Aiziet un pazust pavisam ...

Zemi kad dzirdēšu saucam,
Logā safumsīs diena,
Aizvērs aiz manis durvis —
Zemē ieiešu viena.

1953

PĒDEJIE ZIEDI

Ērikam Ādamsonam

Lai netraucētu tava miega,
Visklusākos nu vārdus rodu,
Un tev no ledus un no sniega
Šos sudrabotos ziedus dodu.

It viss, ko mīlējis reiz esi,
Jūt līdz ar tevi mūža salu,
Kopš, gaismas draugs, kas gaismu nesi,
Tu aizgāji uz citu malu.

Bet Saules Pulkstens neapstājas,
Kaut tuvumā vairs nejūt tevis,
Un neskar nakts, kas pāri klājas,
To burvību, ko tu mums devis,

1946

ES VISUR

Es esmu pumpurā, kas faisās plaukt,
Es jūrā esmu, kas caur vilni dvašo,
Es esmu viens ar zvaigžņu skreju ašo,
Jo visur gribu sevi just un jaukt.

Es līdzināties dzīvām būtnēm varu,
Te putnā un te zvērā pārvēršos,
Te liepu lapā slepu iedrebos,
Un tumsu allaž apmirdzu ar garu.

Es dzelmē grimstu, nepalieku tur,
Jo mīļa zeme man, kur sevi bedu,
Es bitē pārvēršos, to zemes medu
No zieda sūkt, kas smaržo visur kur.

Es esmu tur, kur dzīvību tik manu,
Un viņas burvībā man gribas vilt
To nīcīgo, kam laiks liek krist un dilt,
Un to, kas atdzimt sāk ar rietēšanu.

1946

DIVI SAULES

Diena nodzīvota
Mieru prasa sev,
Dzīvība, kas dota,
Tālāk jādod tev.

Un no dvašas dvašā
Reibinošs skan prieks —
Bezgalībā pašā
Ienes katrs nieks.

Bet tu vidū stāvi,
Gaidoša arvien —
Dzīvība un nāve
Tevī mezglu sien.

Reiz, kad mezglī risīs,
Tumsa tevi sēgs —
Viena saule dzīsīs,
Otra jauna leks.

1945

KĀ BŪS?

Kā būs, kad skatīšu pasauli
Reiz viņpus ļauna un laba?
Ne līksma būšu, ne skumja vairs,
Tik vienaldzīga kā daba.

Tad nemiers nedzenās mākoņiem līdz
Pa jūrām un virsotņu kraujām,
Un pasmieties varēs, kā smejas bērns,
Par likstām un zaudētām kaujām.

Lai kā, bet arvien mīlēšu vēl
Šo dīvaino zemeslodi,
Kur visiem ir labi un katram kas kaiš,
Kur lidinās ērgļi un odi.

1962

LAIMĪGS MŪŽS

Teodoram Zaļkalnam

Kāds daijums, ai, kāds varenums!
Pie tēla tēls nāk pretim jums,
Kur mūža sapnis tvēries.
Tur akmens runā, cilņi dveš,
Ir dzīvs un nemirstīgs šis mežs,
Kas lielā gribā cēlies.

Cik laimīgs mūžs, kas radot rit,
Ne rietu stunda tādām sit,
Ne gurdums dvēslē zogas.
Cik laimīgs mūžs! Lai ilgi vēl
Tas nedziestamā liesmā kvēl,
Kad jaunais rīts kāpj logos.

1961

MOCARTS

Kādā sapņu valstī vedi,
Mocart, daiļais mūzu draugs,
Viegli lokās menueti,
Noņirb flautas motīvs jauks.

Nava vārdu, tikai skaņas,
Sāpju trīsa, bet ne vaids,
Skaņa bēg no nesaskaņas,
Mocarts smaida — ai, šis smaidis!

Un tad zūdi zilā mirgā,
Lakstīgalas smeldze tu,
Aiznes tevi baltā zirgā,
Zemes rāsas veldzētu.

1942

DZEJNIEKS RUNĀ

Mans tēvs kā dainu dieviņš balts,
Mātes daiļums ir dziļi akā,
Pats drasēju kā briedis stalts
Šai neparastajā takā.

Vai saule kāpj vai zemāk grimst,
Arvien es tai pie rokas;
Tā mani saulainie tēli dzimst
Visdīvainās radību mokās.

Man iekšā deviņvīru spēks,
Smilgas glāsainums pašā sirdī —
Tas manas dzejas ziedošais sēks,
Tā putna dziesma, ko dzirdi.

1966

TAUTAS DRAUGS

Reiz Raini satiku, gar cietumu mēs gājām, —
Es — bērns vēl mazs, viņš — jauneklis jau slaiks, —
Un, plecos pacelta un aiznesta uz mājām,
Es vārdus zināju: «Nāks laiks, tas jaunais laiks!»

Viņš teiksmas stāstīja, kā Varons mošķus veicis,
Par daiļo princesi, kas burvju miegā snauz;
Tik bargus nostāstus neviens vēl nebij teicis —
Par kungu kapličā, kurš zārku vajā lauž.

Bij Stučka mūsu draugs, vēl jauneklis un dedzīgs,
Par patiesību mirt bij gatavs katru brīd:
«Nāks laiks, ik bezzemnieks un kalps būs kļuvis
redzīgs,
Un svešiem kungiem tad būs pekli iepazīt!»

Tā Rainis, Stučka reiz ir lauzis ceļu savu,
Tas bērnam šķīta tad tik nesniedzams un grūts,
Par trauslu jutos es gūt cīņas laukā slavu,
Pēc ziediem plaukstošiem un dailes alka krūts.

No Raiņa, Stučkas tad es iemācījos vienu,
Tā teica arī tēvs: — It visu tautai dod!
Kā kramā cieši cirst tev katru mūža dienu,
Lai greznas mantas trūkst, bet sirdi lepnu rod.

— Man vētras pāri gan ir brāzušās bez gala.
Kā cilvēks paliku jums tuva vienmēr es, —
Ir bangās glābiņš labs un vētrā droša sala,
Ja dziļas saknes aug no tavas dzimtenes.

MANI SENČI

Es nezinu, bet senči mani zina,
Kas līnu ziedu autos mani tina, —
Teic, kas no mazotnes tos sevī vied,
Tam visu mūžu asinīs tie dzied.

Ne lepnā pilī — dūmu istabiņā
Liels izaudzis ir manu senču gars,
Cik daudzas audzes karstā darba dziņā
Kā viņlaik tautas tīrumā vēl ars.

Vēl viņu riju sūrums manī dvašo
Un liek man droši iet caur dzīvi plašo,
Vēl sprigulrakstā cilājas man jamps,
Te laikiem liegs, te laikiem ciets kā krams.

Cik cīnītāju varenu bez baiļu,
Cik malēju un daiņotāju daiļu,
Cik arājcilšu, apklusušu manī,
Dus gadu simteņiem kā veci zvani.

Kad viņi skan, es līdzī skanu tiem,
Un jūtu tos līdz dvēšles pamatiem,
Līdz brīdim pastaram, kad skuju rotā
Es viņu pulkam būšu piebiedrota.

1964

VIJOLE UN TAURE

Ists dzejnieks vijoli ņem rokā,
Kad taures balss tam skaļa šķiet,
Snauz savāds burvīgums tam lūkā,
Kad sapņains viņš caur ļaudīm iet.

Bet, tikko mana — fauta briesmās,
Viņš augstā kalnā taurēt kāp.
Īsts dzejnieks sevi atdod dziesmās,
Kur visas fautas sāpes sāp.

1941

VĀRDU MĀKSLA

Es viena neesmu, jo dzejas
Ikvienā vārdā pati es;
Ik vārsmā, kas no manas sejas
Un manas mazās pasaules.

Un vārdu tā pie vārda lieku,
Līdz dzejas burvība to skar,
Un top tas nerimtīgs pārlietu,
Ar mani skumt un līksmot var.

Šis daijumā var līdzināties
Tai rozei, ko reiz deva man;
Tas sirdij līdzī iesāk mākties,
Kad kapu zvans ap mani skan.

Un šis, ko negribot reiz vīlu,
Par netaisnību mūžam skums,
Bet tam, ko es par visu mīlu,
Ir manu acu izmisums.

Kā bērns es saplosu un ārdū,
Arvien lai augstāk paceltos,
Ar neizteikto gala vārdu
No zemes dvēse aizlidos.

1946

SĀPE

Priecas balsi visur dzird —
Čalo tā un jautri vird,
Katra dvaša gaida prieku;
Saki — kur lai sāpi lieku?
Pēkšņi ienāk tā un smeldz,
Skumji smeldz kā rudens zelts.

Nedzen prom, tā neaizies,
Būs tavs klusais nakšu vies's,
Kamēr sirdī nedzīs rēta
No kā dārga, pazaudēta,
Un tā ilgi sūrst un tvan,
Kamēr dziesmā neizskan.

1962

PADOMS

Ai, nejoko, bet dzīvi dzer,
Līdz glāzē vīns tev neieskanas,
Jo trauslie stikli saplīst manās
Vēl drīzāk, nekā mirklis cer.

Ar dziļu malku dzīvi dzer,
Jo tā kā vilnis projām manās,
Tā īsa, salda šūpošanās,
Kā vēziens bezdibeņus skar.

1963

JA BŪTU

Ja būtu es remesis, slavens un cils,
Tik torņus vien gaisīgus celtu,
Lai ieskauj tos debess jums, priecīgs un zils,
Un svaida ar saules zeltu.

Es neesmu remesis, slavens un cils,
Tik nabaga dziesminieks esmu,
Bet dodu, kas sirdi jums nepievils, —
Pat tuksnesī rožziedu dvesmu.

PAVASARA SVĪTA

Es atrauju logu un prasu —
Vai nokusis pēdējais sniegš?
Jo dvēselei vairāk par rasu
Ir vajadzīgs dzīvības prieks.

Ne miesai nav vairs svara,
Ne dvēselei robežu,
No gaismas un no gara
Es sevi saaužu.
Un, ja kad gaismas trūka
Šās zemes pakrēšļos,
Kā viegla pienes pūka
Es augšup paceļos.

Cik gaismas ceļi plati,
Kur saule pāri slīd,
Šķiet, bezgalība pati
Aiz katra mirkļa vīd.
Šai mirdzējumā klajā
Es esmu eljes zars,
Kam vēlreiz atplaukt tajā
Ir licis pavasars.

Kas gan lai balsis zina
Tur, meža biezokņos,
Tās skumji nodūdina,
Es jautri atsaucos.
Vai pasaulē šai zaļā
Kāds pavasari skumst?
No skumjām raisos vaļā,
Lai dvēsle nesatumst.

1958

JAUNAJIEM DZEJNIEKIEM

Jums šodien dziedu vēl es savas klusās dziesmas.
Ne mācīt gribu jūs, bet pati degt ar jums,
Tiem, kuri sadegt grib par taisnību kā liesmas,
Kas esat cilvēki, kam spārnots uzdevums.

«Ko zājai jaunībai lai saka sirmais?»
Reiz Rainis teica tā, jau būdams gluži sirms.
Starp jaunekļiem viņš bij kā jauneklis pats pirmais,
Viņš ilgi cīnījās, bet mīlēja vispirms.

Nu sirma arī es, un eju soli lēnu,
Lai toties jūsējie jo cieši rakstā rit.
Pret sauli jauniem traukt. Tik kūtrais meklē ēnu.
Ar tautu sirdis jums lai vienus pukstus sit.

1959

JAUNĀJĀM-DZĪVĒJĪBĀM

Kas ir tas, kas ir tas

Spēks, spēks, spēks

Kas ir tas, kas ir tas

Jaunājam dabu, jaunājam dabu, jaunājam dabu

Jaunājam dabu, jaunājam dabu, jaunājam dabu

Jaunājam dabu, jaunājam dabu, jaunājam dabu

Kas ir tas, kas ir tas, kas ir tas

LAI VECĀ AUDZE AIZIET GODAM

KĀ GULBJI, KAS PRET RIETU SLĪD,

UN, LAI NEVIENS TO NEDZIRD SODĀM, —

ŠO VISU PLASUMU JUMS DODAM

AR JAUNIEM SAPŅIEM PIEPILDĪT.

Kas ir tas, kas ir tas, kas ir tas

Kas ir tas, kas ir tas, kas ir tas

Kas ir tas, kas ir tas, kas ir tas

Kas ir tas, kas ir tas, kas ir tas

Kas ir tas, kas ir tas, kas ir tas

Kas ir tas, kas ir tas, kas ir tas

1921

1921

SATURS

Pie dzimtās uguns

Dzīvā balss	9
Vecbēva kokle	10
Lakstīgalu laiks	11
Vīzija	12
Zem zilām vijolītēm	13
Uz Kestanjolu	14
«Vēsu malku nodzerties...»	15
«Aizsaules ceļos...»	16
«Lai maldītos, nevajag ielu...»	17
Dienvidū	18
Līgo	19
Tā vaicā bērns	20
Rīts un vakars	21
Aizgājušam dzejniekam	22
Cīruļu putenī	23
Senā Jelgava	24
«Gadi mīlst kā kalni augsti...»	25
Reti viesi	26
Sēna un Daugava	27
Zeltmutis	28
Vēdeklis	29
Pēdējais brauciens	30
Meklējot	31
Agrajam cīrulīfim	32

Nopostītais mežs	33
Dzejniecei Austrai Dālei	35
Vasara	36
Vēja dziesmas	37
Haijāms nesmejas	39
Gaišas rindas	40
Atvasara	41
Nāc pasapņo	42
Mūzai	43
«Ar mīlu vien, ar mīlu vien...»	44
Šķiršanās	45
Kurp nesīsi	46
«Cauri ziedu vasarai...»	47
Zemes bite	48
Baltais jātnieks	49
Gals un sākums	50
Kādēļ?	51
Dzejnieks un roze	52
Diena un nakts	53
Elēģija	54
Roze un asfodēle	55
Zemgale	57
Es ticu	58
Aiz durvīm	59
Agrais rīts	60

Prelūdijas

Dzejnieks un Maria Magdalēna	63
Veras vārti	65
Agrā pavasarī	66
Vienatnē	67
Pie lneša	68
Meža takas	70
Krēslā	71

Jūrmalā	72
Silvijam	73
Metamorfoza	74
Atvadoties	75
Vakarā pie jūras	76
Rudenī	77
A la orientale	78
Amarilli stāsta	79
Diana un briedis	80
Laiku krēslā	82
De profundis	83
Dzelmes	84
Mūzu templī	85
Tragiska poēma	86

Eizebijs un Florestāns

Tēvam	89
Karusels	90
Mīlas lokā	91
Agumā	92
Iz bilžu grāmatas	93
Ubadze	94
Orientalistu izstādē	96
Parkā	98

Zaķā gredzenā

Pirmā diena	101
Sīkie dzejoliši	102
Pirmoreiz	103
«Tu manām gaitām lēnām...»	104
Par tevi nomodā	105
Andante	106

Meiņa ar krūzi	107
Pie Lielupes	108
Traucēta lasīšana	109
Meža tērcē	110
Vakarā	111
Rudenī	112
Pēc tveices	113
Svēteji rudenī	114
Vēršu cīņa	115
Pro domo sua	116
Aizejošie soļi	118
Tam vēlū diena aust	119
Nakts dzejolis	120

Mezgloti pavedieni

Okeāna balss	123
Mistrāls	124
Atmoda	125
Pa rudens kāpēm	126
Cyrano	128
Šķēps un rozes	130
Arlēziete	131
Alyscamp	132
Palatinā	133
Ēnas	134
Sāpju vērtos	135
Saadi rozes	136
Savāds stāsts	138
Penātiem	139
Drupas	140
Vēlreiz	141
Trīs gredzeni	142
Kad tavā istabā	143
Deģoša dzirkste	144

Likteņa spēles	145
«Ar maigiem enģeļiem un velniem...»	146
Kādreiz	147
Ja tā ir lemts	148
Gulbju spēles	149
Romantiķiem	150
Maija naktis	151
Dzīves pavadoni	152
Mans tēva nams	154
Ceļi	155
Gars un sirds	156
Poēts diendusā	157
Pārags splīns	159
Padoms pelgam	160
Veltījums	162
Amarillis	163
Dzejniekam	165
Pēc tveices	166
Negaisā	167
Vakarā	168
Nedzimušam	169
Vīzija	170
Zemei	171
Ardievu, mūza	172
Atpakaļ	173
Vita Nuova	174

Dzintara ceļš

Sējējs un plāvējs	177
Rudzu ziedēšana	178
Rozes sniegā	180
Saules pulkstenis	181
Laikmeta skrejā	182
Mātei	184

«Vai tā nešķiet tev?»	185
Dvēseļu ceļi	186
Brīnišķā dāma	187
Atlaidis	188
Tik dziļš bij miers	189
Saki vēlreiz	190
Atgriešanās	191
Pēdējā lapa	192
Velna kāzas	193
Rudenīga nakts	195
Rīti un rieti	196
Akmens	198

Atstari

Pētera baznīcas gailis	201
Nodedzinātās Jēlgavas vīzijas	202
Kur ir cīruļi?	205
Ne mūžam ilgi	206
Dzīvība, svece zaļā	207
Māna zeme dzīva vēl	208
Mīlestība	209
Miers	210
Zem liepām	211
Abava un Verņa	212
Meža balets	213
Līst...	214
Linu ziedi	215
Daugava	216
Naurēnos	217
«Ja es ar mīlu runātu...»	218
«Vai vēlams mūžs...»	219
Mēs trīs	220
Debesis un zeme	221
Pēdējie ziedi	222
Es visur	223

Divi saules	224
Kā būs?	225
Laimīgs mūžs	226
Mocarts	227
Dzejnieks runā	228
Tautas draugs	229
Mani senči	231
Vijole un taure	232
Vārdu māksla	233
Sāpe	234
Padoms	235
Ja būtu	236
Pavasara svīta	237
Jaunajiem dzejniekiem	239
Novēlējums	240

Стерсте Элиза Андреевна

СОЛНЕЧНОЕ ДЕРЕЗО

Стихи

Издательство «Лиезма»

Рига 1972

На латышском языке

Художник И. Фридрихсон

Составитель В. Людэн

Eliza Andreja m. Stērste

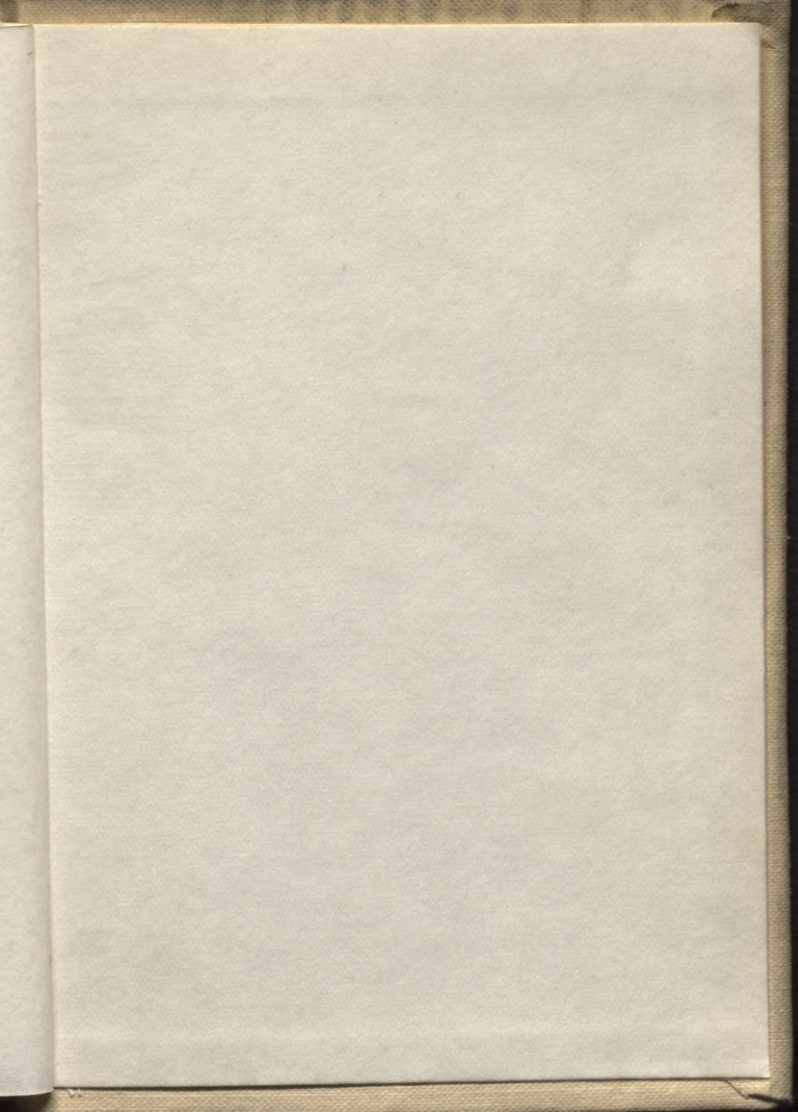
SAULES KOKS

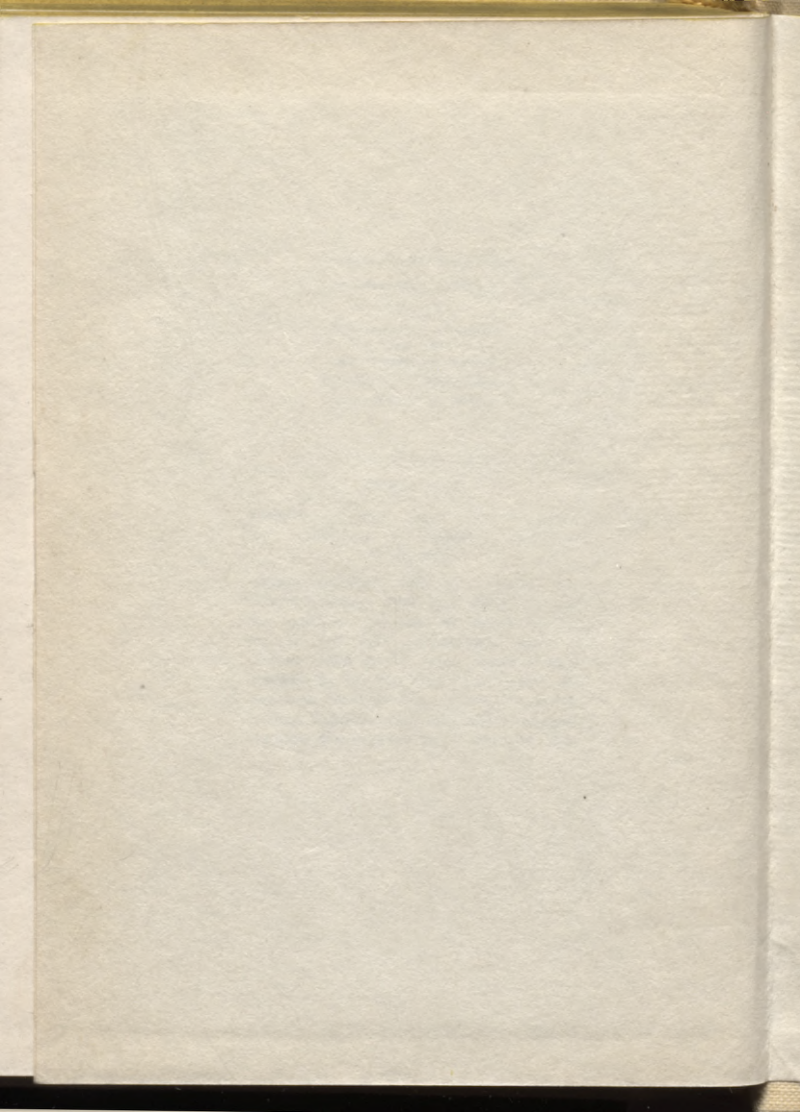
Redaktors V. Rūja. Māksl. red. A. Jēgers.

Tehn. redaktore B. Dimanta. Korektore

K. Rumbēna.

Nodota salikšanai 1972. g. 2. martā. Parakstīta iespiešanai 1972. g. 7. jūnijā. Tipogrāfijas papīrs Nr. 1, formāts 60×84/32, 7,75 fiz. iespiedl.; 7,21 uzsk. iespiedl.; 4,73 izdevn. l. Metiens 16 000 eks. JT 27162. Maksā 62 kap. Izdevniecība «Liesma» Rīgā, Padomju bulv. 24. Izdevn. Nr. 25125/Do-743. Iespiesta Latvijas PSR Ministru Padomes Preses komitejas 1. tipogrāfijā Rīgā, Blaumana ielā 38/40. Pasūt. Nr. 429.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0308126683

2

6.62